

Voorwoord

Ongetwijfeld zult U bemerkt hebben, dat er enige stagnatie is opgetreden bij het verschijnen van De Gildetrom, hetgeen blijkens de ontvangen reacties, allerwege betreurd werd.

Door de liquidatie van Drukkerij De Hoop te Tilburg, die De Gildetrom steeds verzorgd heeft, moest noodgedwongen met een andere drukkerij in zee worden gegaan.

De daarmee gepaard gaande zeer grote stijging van de kostprijs, alsmede de sterk verhoogde verzendkosten, waren er de oorzaak van, dat het niet mogelijk was het periodiek te laten blijven verschijnen in zijn bekende vorm.

Na lang beraad heeft de Redactie echter de instemming van het kringbestuur verkregen om de uitgave voorlopig voort te zetten, zij het dan in gewijzigde vorm en eenvoudiger uitvoering. Alles is echter afhankelijk van het al dan niet slagen van een abonnementen- en advertentie-campagne om verhoging van de inkomsten te bereiken.

Daarom doen wij vanaf deze plaats een dringend beroep op alle gildebroeders om hun onmisbare bijdrage hierin te leveren.

Alleen dan zal het mogelijk zijn De Gildetrom te behouden.

Redactie

De Gildetrom, uitgave van de Bond van Schuttersgilden „Het Kwartier van Oirschot”, aangesloten bij de Federatie van Noord-Brabantse Schuttersgilden.

Redactie: C. A. B. A. M. Schade, De Hooge Braaken, Moergestel.

Redactieraad: H. A. J. van Erve, Moergestel; M. v. d. Hout, Tilburg; Th. v. d. Loo, Oirschot; A. J. M. Jacobs, Tilburg.

Administratie: M. A. P. Adriaansen, Bergstraat 113, Goirle. Giro nr. 1139459.

Abonnementen: f 3,— per jaar.

In memoriam Jacques Heeren

Op 19 augustus 1967 overleed te Helmond de bekende historicus Jacques Heeren op 78-jarige leeftijd. Zijn veelzijdige belangstelling op historisch gebied strekte zich ook uit tot de gilden. Hij was een expert op het gebied van gildezilver maar ook evengoed van perkamenten, vaandels en trommen. Gedurende 40 jaren nam hij meermalen per jaar zitting in de jury van gildefeesten. Ook schreef hij in het Kerstnummer van 1960 een artikel voor ons blad met waardevolle wenken voor de tentoonstelling van gilde-

attributen en hoe daarmee te handelen. Hij was een groot bewonderaar der kennis van de westelijke historie, overtuigd als hij was. — zoals op zijn bidprentje zo treffend te lezen staat, — dat geen nieuwe en waarachtige cultuur en beschaving groeien kan zonder de levende verbinding met het verleden. Een groot man is van ons heengegaan. Zijn plaats zal moeilijk kunnen worden ingenomen.

Schade

Uitslagen van de Kringdag 1967

gehouden door Gilde St. Catharina te Moergestel

Mooiste geheel in de optocht: gecostumeerde gilden: O.L. Vrouwe-Broederschap, Oirschot.

Mooiste geheel in de optocht: ongecostumeerde gilden: 1. St. Willibrord, Alphen. 2. St. Sebastiaan, Hilvarenbeek. 3. St. Joris, Hoogeloon.

Mooiste geheel in de optocht: van gilden met drumband: St. Willibrordus, Casteren.

Schoonste levend uitgebeelde patroonheilige: 1. St. Sebastiaan en Barbara, Moergestel. 2. O.L. Vrouwe-Broederschap, Oirschot.

Schoonste nar in de optocht: St. Sebastiaan, Hilvarenbeek.

Beste staandaardrijder in de optocht: 1. St. Joris, Moergestel. 2. St. Willibrordus, Alphen.

Mooiste gildevaandel van vóór 1945: St. Joris, Tilburg.

Mooiste gildevaandel van na 1945: St. Sebastiaan, Goirle.

Mooiste standaard: St. Joris, Tilburg.

Mooiste gildetrom: St. Barbara, Oisterwijk.

Best onderhouden gildezilver: St. Sebastiaan, Westelbeers.

Mooiste papegaai: St. Barbara, Oirschot.

Best bijgehouden gildeboeken: St. Joris, Hoogeloon.

Standaardrijden op het terrein: 1. St. Sebastiaan, Westelbeers. 2. H. Sacramentsgilde, Hulsel. 3. St. Joris, Moergestel.

Vendelzwaaien klasse A: 1. A. Michelbrink, H. Sacramentsgilde, Hulsel. 2. A. Smetsers, O.L. Vrouwe-Broederschap, Oirschot.

Vendelzwaaien klasse B: 1. J. de Brouwer, St. Sebastiaan, Diessen. 2. A. Plasmans, St. Sebastiaan, Diessen.

Vendelzwaaien klasse C: 1. J. van Rooij, St. Sebastiaan, Hoogeloon en W. Bruurs, St. Sebastiaan, Diessen. 2. J. Swaanen, St. Lambertus, Vessem en G. Michels, St. Sebastiaan, Hilvarenbeek. 3. J. Lendering, St. Sebastiaan, Hoogeloon en B. Ansems, St. Lambertus, Vessem.

Groepsvendelzwaaien: 1. St. Barbara, Oisterwijk. 2. St. Sebastiaan, Diessen. 3. St. Sebastiaan, Hoogeloon.

Groepstrommen op gildetrom: St. Willibrordus,

Alphen.

Individueel trommen op gildetrom: 1. J. v. d. Huigevoort, St. Sebastiaan, Hoogeloon. 2. A. Smetsers, St. Sebastiaan, Oirschot. 3. W. v. d. Buijs, St. Willibrordus, Alphen na loting met A. de Jong, St. Willibrordus, Alphen.

Individueel trommen op muziektrom: (tambours beneden 16 jaar) 1. A. Peijs, St. Brigida, Netersel. 2. P. Rijniers, St. Brigida, Netersel. 3. A. v. d. Zande, St. Brigida, Netersel.

Beste drumband op het terrein: St. Brigida, Netersel.

Handboog op wip: Korps: 1. St. Sebastiaan, Diessen. Kampioen: W. v. Haaren, St. Sebastiaan, Diessen. Koningskruis: W. v. Haaren, St. Sebastiaan, Diessen.

Handboog op doel: Korps: St. Willibrordus, Alphen. Kampioen: L. Geerts, St. Willibrordus, Alphen. Koningskruis: W. Manniën, St. Willibrordus, Alphen.

Kruisboog op wip: Korps: 1. St. Sebastiaan, Hoogeloon. 2. St. Joris, Oirschot. 3. St. Joris, Oirschot. 4. St. Joris, Middelbeers. Kampioen: Th. Raaijmakers, St. Joris, Oirschot. Koningskruis: A. Aarts, O.L. Vrouwe-Broederschap, Oirschot.

Kruisboog op doel: Korps: St. Joris, Goirle. Kampioen: H. v. Lieshout, St. Joris, Tilburg. Koningskruis: A. Verhagen, St. Joris, Hilvarenbeek.

Geweer op wip: Korps: 1. St. Lambertus, Vessem. 2. St. Mauritius, Goirle. 3. St. Mauritius, Goirle. Kampioen: A. v. d. Ven, St. Lambertus, Vessem. Koningskruis: P. Liebrechts, St. Lambertus, Vessem.

Personele schietprijzen:

Handboog op wip: 1. L. v. Tilburg, St. Willibrordus, Alphen. 2. J. Huijben, St. Willibrordus, Alphen. 3. W. Klessens, St. Sebastiaan, Diessen. Handboog op doel: 1e reeks. 1. G. Liebrechts, St. Willibrordus, Casteren. 2. J. Gijsbers, St. Willibrordus, Casteren. 3. A. Klessens, St. Willibrordus, Casteren. 2e reeks: 1. A. v. Gorp, St. Se-

Sebastiaan, Goirle. 2. J. v. Puijenbroek, St. Sebastiaan, Goirle. 3. C. Floris, St. Sebastiaan, Goirle.

Kruisboog op wip: 1. Th. Raaijmakers, St. Joris, Oirschot. 2. A. Aarts, O.L. Vrouwe-Broederschap, Oirschot. 3. P. Louwers, St. Sebastiaan, Oirschot. 4. M. v. d. Wouw, St. Joris, Moergestel. 5. A. Habraken, St. Joris, Oirschot. 6. F. v. d. Pas, St. Sebastiaan, Hoogeloon.

Kruisboog op wip: 1. J. v. Broekhoven, St. Mauritius, Goirle. 2. A. de Brouwer en H. v. Lieshout, St. Joris, Tilburg. 3. A. v. Puijenbroek en E. v. Puijenbroek, St. Joris, Goirle.

Geweer op wip: 1. J. v. Broekhoven, St. Mauritius, Goirle. 2. C. de Beer, St. Mauritius, Goirle. 3. J. Joosten, St. Lambertus, Vessem. 4. H. v. d. Ven, St. Lambertus, Vessem.

DE GILDETROM LEZEN.... en LATEN LEZEN

O.L. Vrouw Broederschap, Oirschot, tijdens défilé voor de autoriteiten op het gemeentehuis, Moergestel.

Gildezilver

Oirschot

In 1491 werd een kaart geschonken aan de „Schutterye van den Voetboge met corenbroten ter eeren Godts, Maria sijnder lieven Moeder, ender reyner Maget sinte Berber“. Dit gilde had het recht op de molen te schieten en er werd getrakteerd onder de dorpslinde. Bij de processie op Sacramentsdag en op gildefeesten droeg men „eene silveren boom op sijn hooft, van eenen half loot silvers“. Volgens een vernieuwd reglement van 1900 gingen alle leden, wanneer een gildelid was bediend, gezamenlijk op bedevaart naar O.L. Vrouw van den H. Eik. Een uithangbord met de H. Barbara hing in 1717 nog uit te Oirschot (Taxandria 47, 1940, 179). Het oude gildezilver is echter bijna geheel verdwenen: alle huidige koningsschilden, 22 in getal, dateren uit de 20ste eeuw, 1901-1965. Op de oude vogel staat het jaartal 1416 ingekrast, maar de vogel zelf is niet zo oud. Hij draagt het Bossche stadsmerk, een ongekroond boompje, uit de jaren 1525-50 en een meester-teken, een St. Jacobsschelp zonder schild, dat niet voorkomt op de oude Bossche gildeplaten. Het museum te 's-Hertogenbosch bezit een schild in de vorm van een versterkte toren van „S. Barbara in Oirschot anno 1735“ (inv. 1570). Te Oirschot bestond vroeger ook een Sint-Jorisgilde. Een koningsschild van 1728 bevindt zich thans bij het Sint-Jorisgilde van Oirschot-Straten en volgens Jolles (II, 66) is ook een schild van 1810 en een vaantje bewaard. In 1760 werd het als eerste gilde genoemd en onderscheiden van St. Joris te Straten (De Gildetrom, p. 498). In het museum te 's-Hertogenbosch bevindt zich een koningsschild van dit gilde van J. van Heerbeek 1869; het meester-teken WK 1 is van de Bossche zilversmid W. Kalkberg 1868-1875 (inv. 1570). Van het O.L. Vrouwegilde, in 1463 als broederschap opgericht, maar in 1539 ook een voetbooggilde, is geen oud zilver bewaard (Jolles II, 64-65).

Het Sint-Sebastiaangilde ontving een kaart in 1531. Volgens deze kaart droegen zij op hun mouw „een silver ten minsten werd't wesende seven stuyver“. In 1659 hadden zij nog een vogel met 22 silveren schilden, maar in 1870 werd al het nog overgebleven zilver, een vogel en zes medailles, verkocht; het thans aanwezige zilver dateert vanaf 1896 (Jolles II, 59-64; De Gildetrom, p. 497-98). Waarschijnlijk behoort tot dit gilde het koningsschild van de kleermaker Jan van Assouw 1790, dat in het Bossche museum wordt bewaard (inv. 1570). Op dit schild staat het meesterteken HVDS van de enige bekende Oirschotse zilversmid uit de 18de eeuw, Henricus Dominicus van der Sande, ge-

boren te Grave 1768, zeker in 1798 zilversmid te Oirschot en aldaar als plaatselijk ontvanger overleden in 1842 (med. Mr. H. J. Bernsen). van deze HVDS is ook zilverwerk bewaard, waarop tevens het wapen voorkomt van de familie Sweerts de Landas, die in de 19de eeuw als beschermheren van het Sint-Sebastiaangilde optraden (Jolles II, 59-64; Brabantia 1966, 163-64; Brabants Heem 1966, 74-84 en 103-108 1967, 19-22).

Het gilde van St. Sebastiaan kocht op de veiling Claes te Antwerpen in 1933 een koperen vogel en vijf tinnen koningsschilden (1813 tot 1852 van het Oirschotse Sint-Petrusgilde, een kinder-gilde: in 1760 heette het „St. Petrus, klein gild“ (De Gildetrom, p. 498; Jolles II, 63; Taxandria 40, 1933, 193-195).

Oirschot—Straten

Het oude Sint-Jorisgilde had een eigen altaar en beeld van St. Joris; op Sacramentsdag en Gildfeesten droegen zij „op die armmouwen zilver, te zamen weerd zijnde eenen Philips gulden“. Het gilde bezit enige oude koningsschilden, die gemerkt zijn:

1653 meesterteken van G. van der Bosch (Crooy nr. 61: Den Bosch vanaf 1637); 1751 meesterteken, gekroonde AR, van R. A. Raaben (Crooy nr. 122: Den Bosch vanaf 1712).

Op het koningsschild van 1783 en op een ereschild van Sweerts de Landas uit 1800 komen drie merken voor: HVDS van de genoemde zilversmid H. D. v. d. Sande uit Oirschot, het wapen van Sweerts de Landas, en een derde onduidelijk merk.

De vogel van de Bossche oorsprong en merkt met het Bossche boompje, de jaarlet K (= 1679) en de drie bloemkronen in een hart van Aert van Muers (Crooy nr 44: vanaf 1607).

Gemonde

De kerk te Gemonde is zeker een van de oudste uit Noord-Brabant; bij opgravingen in 1950 op De Hogert bleek, dat de oudste houten kerk dateert uit de 8ste eeuw. In 1443 had de kerk een altaar van St. Catharina. Het gilde, dat haar is toegewijd, bezit dan ook de oudste vogel. Deze hangt aan een zilveren ring met het rad van St. Catharina en de toren van St. Barbara en het randschrift „sta katherina, sta barbara, orate pro nobis“; het onduidelijk zilvermerk is waarschijnlijk een Bosch boompje (16de eeuw?). Volgens de oude

G kaart van 1614 is sprake van „die gildebroederen ende die van de schutterye van den voetbogen van der Heyligen Maget Sinte Catharina, Barbara, ende gloriosen Ridder St. Joris”. Ook op het zilver komen de drie heiligen in diverse combinaties voor. Catharina is zeker de oudste patrones; later is de H. Barbara, een populaire heilige, aan haar toegevoegd, zoals dat vaak gebeurde (De Gildetrom, p. 663—65: Moergestel). Wanneer de voetboogschutterij van St. Joris met dit gilde is verbonden, is niet duidelijk; in ieder geval vóór 1614. De halfplatte vogel draagt een ingekrast jaartal 1603 (het jaar van de verbinding?), maar is bijna een eeuw ouder; hij draagt het Bossche stadsmerk uit 1525—1550, de jaarletter S (= 1530) en het klaverblaadje van de zilversmid Bastiaan van Eyck (Crooy nr 12). Van de vele, thans goed verzorgde, schilden (er is een naamloos schild uit 1668) dragen ook enige oude koningsschilden zilvermerken:

- 1730 AR van Rutger Ant. Raaben (Crooy nr 122: vanaf 1712 Den Bosch);
- 1792 wildeman (= 's-Hertogenbosch), jaarletter W (= 1795) en CVG van Chr. van Gemert (Crooy nr 173: vanaf 1791);
- 1817 volgens de jaarletter P gemaakt in 1824.

Het andere Gemondse gilde heette reeds in 1650 „St. Antonius- en St. Sebastianus broederschap”. Ook dit is blijkbaar ontstaan uit een St. Antoniusgilde, dat zich vooral toelegde op de zorg voor zieken en overledenen bij epidemieën, en een schuttersgilde van St. Sebastiaan. Dit gilde, dat vroeger ook een „leugenvogel” kende zoals nu nog bij St. Sebastiaan te Udenhout (De Gildetrom, p. 404), had in 1672 veertien schilden; ze zijn blijkbaar alle bewaard, 10 koningsschilden, 2 keizersschilden en 2 ongedateerde schilden uit de 17de eeuw, en ze worden thans goed verzorgd. De halfplatte vogel heeft als merken: het Bossche boompje, een onleesbare jaarletter, en het meesterteken van Geraet van Muers (Crooy nr 45: vanaf 1607). Ook diverse koningsschilden dragen zilvermerken van Bossche edelsmeden:

- 1750 AR van R. A. Raaben (Crooy nr 122)

- 1766 TM, gekroond, van Thomas van Meer voort (Crooy nr 151; vanaf 1768; dus later gemaakt)

- 1773 FW van Joan F. van Wolisbergen (Crooy nr 140; vanaf 1758)

- 1790 PVB van Paulus van Beugen (Crooy nr 150: vanaf 1765)

- 1801 MS van Marinus J. Schoenmakers (Crooy nr 188; vanaf 1802; het enige zilverwerk, dat van hem bekend is!)

- 1815 CVG van Christaen van Gemert (Crooy nr 173: vanaf 1791)

- 1826, 1839 en 1843 (keuzer) IVG van J. van Gemert (1822—1847)

- 1843 en 1854 IN 39 van J. Noppen (1844—1872).

Uit de laatste tijd zijn er nog schilden uit 1908, 1938, 1953—56 en een schild van 1912—1952 ter ere van 40 jaren keizerschap.

Erp

De kerk te Erp, reeds genoemd in 1300, had in 1400 alleen een altaar van de H. Catharina. Het werd zeker reeds in 1580 beheerd door het gilde van Sinte Catharina, maar heette in 1551 altaar van Maria en Catharina. Een tweede altaar wordt in 1436 genoemd altaar van Maria en Barbara; Barbara behoorde met Catharina tot de „14 Noodhulpers” en was eveneens zeer populair. Een derde altaar, in 1473 genoemd, was van Antonius Abt en Sebastianus. Het zijn deze heiligen, die evenals te Gemonde, patroonheiligen waren van de Erpse gilden. Nog in 1850 werden door J. B. Peeters te Antwerpen houten beelden gemaakt van Catharina, Barbara en Antonius Abt voor de kerk te Erp. In 1875 echter werden de gilden opgeheven en toen pastoor Godefridus de Bruyn (1892—1903) op allerlei wijzen de kerk wilde verfraaien, besloot hij ook het koningszilver van de gilden te verzamelen en er een monstrans van te laten maken.

Gelukkig zijn niet alle schilden versmolten. Op 3 sept. 1965 meldde het Noordbrabants Dagblad dat Erpse koningsschilden waren teruggevonden. De heer Groneman te Breda had ze eens te Antwerpen opgekocht, en de oud-

TRAPPIST
bier

Bierbrouwerij „DE SCHAAPSKOOI” - Tilburg

dierenarts te Erp, de heer H. Meijer, kocht ze weer bij Groneman. In 1965 wist de burgemeester, Mr. H. Capetti, met goedvinden van het gemeentebestuur vijf schilden aan te kopen voor de gemeente Erp, waar zij thans op het raadhuis worden bewaard.

Van het „Ons Lieve Vrouw en St. Catharina-gild tot Erp” zijn twee koningsschilden aanwezig: 1751 Arnoldus Marten Tilemans, en 1801 Peter Adriaan van der Reyt; de schilden zijn niet gemerkt.

Van het „St. Barbaragilde te Erp” is een koningsschild van Jan van den Wijngaard uit 1821 bewaard; het is gemerkt met het leeuw-tje+2, de Minervakop, de jaarletter G (= 1841) en het meesterteken A.W. met kruisje, van de zilversmid A. Warrong, die in 1824—1853 te Grave en Uden werkte.

Van het „St. Antoniusgilde te Erp” is een koningsschild bewaard van Johannus Biemans uit 1845 (met dezelfde merken als het voorgaande van 1821), terwijl het kapiteinsschild uit 1791 een bij onbekend meesterteken IM en de jaarletter H draagt.

De Erpse gemeentesecretaris A. Heijkants bezit een koningsschild uit 1750 van Matheus van den Biggelaar, St. Jorisgilde; dit schild is niet gemerkt en draagt geen plaatsnaam. Daar ook volgens het boek van Dr. A. P. M. Meuwese over Erp geen St. Jorisgilde aldaar bekend is, zal het wel van elders afkomstig zijn.

Helmond

Het Helmonds Gildezilver en de merken van Helmondse zilversmeden heb ik beschreven in het Mededelingenblad van de Heemkundekring „Peelland” nr 100, maart 1967, blz. 25—30. Een van deze zilversmeden leverde ook schilden aan het St. Martinusgilde te Dommelen (De Gildetrom, p. 665—66) en zoals aanstonds blijkt, eveneens aan het St. Antoniusgilde te Stiphout. Waarschijnlijk is het Gerardus van Hogerlinden, kerkmeester te Helmond 1757—1781. Zijn zoon Hendrik Dirk, lid van het Kolveniersgilde 1773—1775, volgde zijn vader als kerkmeester op in 1781—1793, terwijl diens broer Pieter in 1773—75 eveneens lid van

het Kolveniersgilde was (Bossche Bijdragen 5, 1922—23, p. 198). De kaart van het Helmondse St. Jorisgilde 1618 is gepubliceerd door Jac. Heeren (Taxandria 32, 1925, 210—222).

Stiphout

Het St. Antoniusgilde, in 1442 opgericht, vierde 22—23 juli 1967 zijn 525-jarig bestaan en tevens zijn herleving met een zeer geslaagd kringgildefeest. Na een verval in de tweede helft van de 17de eeuw, werd het in 1711 wederom in ere hersteld. De laatste jaren was het sluimerend, al werd in 1961 de „zilveren” hoofdman A. Welten nog met de gildekoets, een zeldzaam gilde-attriboot, afgehaald; tevooren werd hij uit zijn huis „geschoten” doordat men een rij „bestellen” aan een draad met groot lawaai voor zijn deur stuk schoot. Met jonge krachten is het gilde nu weer herleefd. De vogel dateert uit 1610 en is gemerkt met het Bossche boompje, de jaarletter A (1610) en het meesterteken van Aert van Muers (Crooy nr 44: vanaf 1607). De vogel is dus even oud als het ronde plaatje, waarop een monstrans is gegraveerd en het jaartal 1610. De monstrans herinnert aan de wonderlijke redding van het H. Sacrament uit de brandende kerk in 1342; de vervallen toren in het stille veld duidt nog de plaats van het wonder aan.

De koningsschilden van 1738 en 1741 zijn gemerkt (dat van 1738 tweemaal) met de oude ingesnoerde marktlinde, hoogstwaarschijnlijk het sprekend meesterteken van de bovengenoemde Helmondse zilversmid Van Hogerlinden.

In 1798 werd het koningsschild gemerkt met de twee op elkaar liggende driehoeken (in de vorm van een ster) van de Helmondse zilversmid Van Hoeck, die voor het Kolveniersgilde aldaar de schilden maakte van 1750, 1755, 1780, 1783, 1786 en 1789, terwijl zijn zoon Andreas, in 1790 deken van het Kolveniersgilde, de schilden maakte van 1794 en 1795 en deze voorzag van de ster en de losse initialen V.H. Het Stiphoutse koningsschild van 1799 werd te 's-Hertogenbosch gemaakt en gemerkt met VG van de zilversmid J. van Greinsven (Crooy nr 183: 1799).

IEDERE GILDEBROEDER:....
„DE GILDETROM!”

GULF motoroliën en doorsmeervetten

volgens officiële smeerschema's voor alle merken tractoren en landbouwmachines

N.V. Oliehandel v.h. v. Vollenhoven & Smulders

De handboog van St. Sebastiaan in de gilden

Wanneer we de vereenzelving vinden van de schuttersgilden met St. Sebastiaan, dan komen we op een duidelijk begripen van de schuttersbelangen en hun gildebroeders. De vroeg-christelijke heiligen St. Sebastiaan en St. Joris, beiden martelaren om het katholieke geloof in de regeringsperiode van keizer Diocletianus (284—305), zijn lang de steunpilaren geweest voor de Kerk en haar gelovigen in de ketterse periode der romeinse keizers. Onze eerste geloofsgenoten hebben hen tot voorbeeld genomen en tot schutspatronen gesteld voor alles wat de Kerk belaagde en voor alles wat tot eenheid opriep tegen het on- en bijgeloof. De behoefte tot samenwerking bestond al heel lang. Voor het katholieke geloof waren dus de kerkelijke broederschappen de middelen.

St. Sebastianus te Narbonne in Gallië geboren was in dienst van keizer Diocletianus als hoofdman van de Pretorianen. Deze functie eiste dat hij afstand deed van het katholieke geloof, maar hij deed het niet. Daarom gaf zijn Heer hem over aan de boogschutters van Mauretanië (Romeins wingewest in Afrika, de noordwesthoek van Marokko), die hem martelden en hem met pijlen doorboorden. Door toedoen van een geloofsgenoot — een zekere Irene — werden zijn wonden behandeld en op wonderbaarlijke wijze genezen. Toch was dit niet genoeg geweest om aan te tonen dat hij het ware geloof verdedigde. St. Sebastiaan, „de verdediger van het geloof”, werd later op 20 januari in het jaar 288 doodgegeseld en als het ware in de goot gegooid. Door Lucina is Sebastiaan begraven bij St. Petrus en Paulus te Rome. Van ouds is de pijl en boog het wapen geweest voor de soldaat naast de lans. Zij werden gehanteerd totdat het musket met de ontplofbare middelen werd uitgevonden. Een tussenfase was de verbeterde en versterkte handboog: de kruis- en voetboog van staal die met nog meer kracht de pijlen wegschoot (St. Joris).

We bepalen ons hier echter tot St. Sebastiaan en zijn tijd wat de handboog en de pijl betreft, maar willen ook St. Joris even hierbij aanhalen, want ook hij wordt ook als de schutspatroon van de gilden genoemd, ook om de reden, dat hij het geloof heeft uitgedragen en verdedigd.

Zo is St. Joris, of George, een prins uit Capadocië in Klein-Azië, die ook onder keizer Diocletianus is gemarteld en gedood op 23 april 303. Zijn legende gaat — zoals wel bekend is — over het doden van de draak, die het heilig land onveilig maakte. Gezeten op een wit paard doorsteekt hij het ondiep. Ook gaat de legende dat St. Joris de draak doodde, omdat deze de koningsdochter Aja, of Cleodolinde, bedreigde.

Beiden hebben zij het geloof weten te bewaren en zijn er ook voor gestorven, vandaar dat zij in hun tijd en ook later nog veel verering

verdienden in de vorm van de bescherming van groepen geloofsgenoten als broederschappen of gilden en schutterijen, kortom zij waren de beschermers van de gemeenschap.

Wat St. Joris was voor het Oosten (zijn afkomst) en als schutspatroon nog is voor de Oosterse kerk, is St. Sebastiaan voor het Westen en de Rooms-katholieke kerk. Toch is St. Joris voor Portugal en Engeland de schutspatroon geworden, tengevolge van de kolonisering door de beide volkeren en hun invloed in het oosten.

In de hevigste kerkvervolgingsperiode van 303—311 komt ook de marteldood voor van St. Agnes, een 13-jarig meisje te Rome in 304 21 en 28 januari; St. Lucia van Syracuse (13 december) en St. Mauritius, die als leider met zijn hele Thebaanse legioen te St. Moritz omwille van het geloof werd omgebracht (22 april). Ook deze heiligen zijn spoedig de eerste gilde-schutspatronen geworden.

Het symbool van St. Joris, het (bloed)rood kruis op een zilveren veld en de twee gekruiste pijlen van St. Sebastiaan, is voor de gilden gemeengoed geworden. Het waren de tekens waarnaar we als gelovig mens ons hebben gericht; de symbolen om in de gilden en broederschappen vrijuit te spreken waar het gaat om geloofsovertuigingen en om eer te betuigen aan God middels deze twee steunpilaren in de vroegchristelijke kerk.

Het vendelgebed in de Brabantse gilden versymboliseert bij het vendelzwaaien St. Joris in zijn strijd tegen het ongelooft; het gevecht met de draak. Elke slag is een afwering om staande te kunnen blijven te midden van de gevaren die de Kerk en het Geloof bedreigen. Zo is ook de beschieting van St. Sebastiaan en de genezing van zijn wonden een getuigenis voor ons van standvastigheid in het geloof. Hier zien we ook, dat hij een strijd heeft gestreden tegen onrecht, ongelooft en geloofsafval. Voor beiden was het de strijd van het Verbond met God, de rechtvaardigheid en Kerk tegen de onwaarheid, dood, kwaad en onrecht.

In de vaandels van de oude gilden zijn bovengenoemde personages of symbolen, hen voorstellende, herhaaldelijk weergegeven en daarachter hebben vele broeders zich geschaard om hun religieuze gedachte te volgen en ze te beschermen.

Voor onze gilde is St. Joris een begrip in het Vendelgebed zoals reeds gezegd en voor de Duitse gilden is het St. Sebastiaan die in zijn „Entfesselung” het vendelgebed laat uitleggen.

Het doet er niet toe, of het de St. Joris- of de St. Sebastiaanlegende is; in elk geval weten we zuiver wat de bedoeling is: het vendel wordt gezwaaid als de ware overtuiging voor het katholieke geloof, om het hoog te houden en het te verdedigen, het vrij laten vliegen en voor de waarheid uit te komen.

Dit verdedigen deden de oudste gilden ook met het wapen. Zo wordt de handboog met St. Sebastiaan en de kruisboog met St. Joris bedeeeld als schutspatronen. Later komen natuurlijk andere gildenamen, die ook hun eigen symbool en wapen gaan voeren, maar we gaan hier uit van de vroegste kerkelijke gilden.

Voor zover is na te gaan zijn de handboogschutters door alle eeuwen heen in verenigingen en/of gilden verenigd geweest. Over hun ontstaan zijn verschillende motieven bekend. De St. Joris- en Sebastiaangilden zijn verreweg de oudste gilden. Dikwijls waren de motieven van praktische aard, anders weer voor de gezelligheid of van godsdienstige overtuiging. Vast staat, dat in het begin de godsdienstige grondslagen golden. Rond het jaar 1000 verdedigen de schutters de kerk en haar bedienaren met het wapen in de hand. Dit zal mede oorzaak zijn geweest door het voorbeeld van de Kruistochten naar het H. Land. Het religieuze doel en geïnspireerd door de kruistochten, dus ook met het profane — de verdediging — is een gemeenschappelijk belang geworden. Vele gilden bezaten kapellen, toegewijd aan hun schutspatroon, welke zij zelf onderhielden. De handboogschutters boden in slechte tijden hulp. De schutter had tot plicht voor het zieleheil van de gestorven broeder te bidden, opdat hij niet in het vagevuur zou ten onder gaan. Eén voor allen, allen voor één! dit gold zowel voor het leven als hierna. Hongersnood, oorlog, pest, brandschatting waren toen schering en inslag. Voor de „zwarte dood” was toen maar één remedie: Het drinken van wijn; water drinken kon het leven kosten, zo redeneerde men.

Van ouds had het gilde een representatieve verplichting t.o.v. de kerk en de wereldlijke vorst bij optochten, processies, festiviteiten en bij ere-functies, bij wachtenbetrekking, drinkpartijen, schutterswedstrijden, schuttersmaaltijden, e.d.¹⁾

Wat het feesten betreft is in de statuten van het gilde van Mijnheer St. Sebastiaan, dat alle schutters binnen de stad Brugge omvatte in 1520, een mooi artikel opgenomen:

„..... dat een gildebroeder of gezelschap, welke de „dag, na enig schietfeest, de beste retorische „uitbeelding van deze gebeurtenis gaf, als prijs „een zilveren beker, „van 3 mark gewicht” ontving. De lengte van de tekst, zonder de „proloog, mocht de 600 verzen niet overschrijden. Overigens gold voor komedies, dat deze „niet ruw of obsceen mochten zijn.....”

Er gold ook een voorschrift omtrent de handel in bogen en pijlen. Ook was bepaald de vriendschappelijke houding onder de schutters. De Gildekleding speelde een zeer grote rol. Zo mocht men in 1520 op straffe van het verlies van zijn muts (die de gildekleur droeg) niet in de herbergen komen. Zij werd dan op het blaazen geplaatst en ontrend doorschoten.

Ons bepalend tot St. Sebastiaan komen we dus tot de verdediging met pijl en boog van de Kerk met haar bedienaren en eigendommen. De eerste schuttersgilden dus. Tot op heden kunnen we nog heel veel Sebastiaangilden in

onze streken, die allen hetzelfde doel nastreven, waarnemen. Ja, nu nog in onze nucleaire wereld. Veel van hen schieten nu nog met de handboog; sommige zijn overgegaan op het schieten met het geweer of voetboog. Dit laatste is afhankelijk van plaatselijke omstandigheden of structuurverandering van de broederschap waarin de handboog was gevestigd, of hoe de overheid een en ander daarvoor schreef. Bij de meeste is pijl en boog gelukkig gebleven. Dit elementaire schietgereedschap is nog het mooiste — de edele handboog — waarvan bestaat in de gilden en het is te hopen, dat het blijft voortbestaan en herleving gaat krijgen bij die schutterijen welke eertijds ook hier mede hebben geschoten.

Allereerst is het het mooiste wapen, het is kunstiger te hanteren dan het geweer en wat ook belangrijk is, het is niet duur van aanschaf en bij het beoefenen. Aan geweren worden nu heel wat eisen gesteld, terwijl hand- en kruisboog niet veel ruimte vragen als banen en hoge bomen. Het mooiste is de handboog te schieten op het blaazen (op de baan). Bij veel gilden geschiedt het nog „ter lochte” (in de lucht — op de wipboom). Thans ziet men het op beide manieren beoefend. Eerst b.v. 10 pijlen op blaazen en dan 10 pijlen op de wip. Ook b.v. 's zomers op de boom buiten en 's winters op blaazen in de zaal. De reikwijdte van de pijl is niet zo veel als die van kogels van het geweer. Het handboogschieten kan in een beperkte ruimte geschieden. Als het gilde koning schiet met de handboog zal het op de HOUTEN Koningsvogel geschieden, die OP DE BOOM is geplaatst. Dit is de historische wijze welke vandaan ouds voor onze gilden is overgeleverd.

Eertijds waren de banen ook niet zo erg lang voor de hand- en kruisboog, zodat veel boomgaarden, parken en tuinen in de 16de en 17de eeuw voor doelen werden ingericht, met alle comfort die er maar bijhoorde. Vele doelen waren juweeltjes in de tijd van de stadsschutterijen en stadsvendels b.v. in Amsterdam, Delft, Den Haag, Utrecht, Middelburg, Gent, Haarlem etc. en zij dienden als oefenterrein voor de stadsvendeling, maar heel dikwijls als vermaakcentra der schutters en regenten. (Stadsschuttersdoelen, Stadsdoelen, etc.).

De lengte der banen voor de handboog is zeer gevarieerd, maar veel Sebastiaangilden schieten nog op de korte baan van 25 meter, dat is het meest doelmatige. (Wanneer het echte sportverenigingen zijn, dan zijn de afstanden 50 - 60 - 90 - 100 meter). De hoogte van de gildeschutboom is 12,40 meter. Dit is dus binnen het bereik van een bescheiden schuttersvereniging, zoals de meeste van onze gilden zijn. De pijl voor een blaazen zijn natuurlijk van een stalen punt voorzien en die voor op de „wip” (boom van een stompe afgeplatte punt. De laatste loep conisch naar voor uit tot een middellijn van plm. 2 cm. Ter bescherming zit er een rubber of hoornen schijf op.

Het is beslist de moeite waard even bij het handboogschieten zelf stil te staan, want er zijn ook de nodige voorschriften voor het schieten op de banen en voor de beveiliging. Een baan van 25 meter heeft aan weerszijden coulissen om verdwaalde pijlen op te vangen. Me

heeft banen met één blazoen, dan loopt men telkens naar het blazoen om de pijlen te halen. Maar ook zijn er met twee blazoenen aan elke kant één. Dit ter voorkoming van onnodig ge- loop. Heeft men zijn pijlengroep afgeschoten dan wandelt men naar het blazoen, telt de punten, trekt de pijlen en keert men zich om, om naar de overzijde zijn groep af te schieten. Een heel korte schietmethode voor de handboog

moogen we de lezer geven met toestemming van de Hr. Bogie van de N. Handb. Bond. Misschien kan de schutter, of hij die er belang instelt bij onze gilden, er iets mee doen. Wij hopen het rij van ganser harte. De handboog stelt bijzonder kundige eisen aan zijn beoefenaars. Werd vroeger met de blanke pees geschoten, thans is daarop een punt be- paald waar de pijl moet worden gezet. Zo werd langs de pijl gekeken naar blazoen, nu wordt gebruik gemaakt van een vizier. Ondanks deze vergemakkelijking eist het veel oefening en het komt vooral op de houding van de schutter aan. Het blijft een speciale persoonlijke prestatie als de pijl het juiste punt op blazoen vindt.

Gaat men dit schieten beoefenen, dan raadt H. Wiseman in „Notes on the art of good shooting” (De Handboogschutter, 1959) ons aan eerst een lichte boog te nemen opdat de techniek geleerd kan worden, zonder lichame- relijke inspanning. Een eerste vereiste is dan ook de spieren te trainen voor het goed stilhouden van de wedstrijdboog. Een axioma is, dat het eerder om de techniek gaat, dan om het punten- tal bij de beginners.

Het controlerend oog, het oog waarmede de schutter het beste ziet, bepaalt of men rechts of links moeten schieten. Is het het rechteroog dan moet men met de boog in de linkerhand schieten. Is het het linkeroog dan schiet men met de boog in de rechterhand.

De schutter staat in een kleine spreidstand, het lichaamsgewicht over beide benen verdeeld. De voeten evenwijdig aan de schietlijn. De beide schouders zijn ook op één lijn met de schietlijn. De schietlijn is de lijn van de schutter naar het doel.

Houdt bij de greep de boog losjes vast bij het handvat: de duim (bij rechtse schutter) aan de rechterkant van de greep. Niet stijf vasthouden! Voor het opleggen van de pijl wordt de boog horizontaal gehouden. De boogarm over de boog heen.

De pijl wordt opgelegd, door deze boven de boog te houden. Op de pees zetten met de

hand. Zien op een doeltje dat gemaakt heb- hoofdveer van de boog af. (Ze heeft een andere kleur).

Op de pees is een trems gezet van plm. 20 cm. In het midden heeft ze een kenteken waar de pijl opgezet dient te worden. Als de pijl is op- gezet vormt zij een rechte hoek met de pees.

Van de **trekkende hand** plaatst men de wijs- vinger boven en de middel- en ringvinger onder de meet van de pijl. Pink en duim zijn ont- spannen. De pees ligt in de bovenste geheel ont- spannen gewrichtjes. Bij het trekken en richten kan van een vizier of van een vast punt op de boog gebruik worden gemaakt, dat te voren is bepaald.

Ligt de pijl op de boog en zijn handen en stand goed, draai het hoofd naar links en kijk naar de roos. Terwijl de boog rechtop — in verticale stand — wordt gebracht trekt men de rechter- hand onder de kin, de handboog naar het doel duwende, totdat de boogarm geheel gestrekt is. Niet wringen in elleboog.

Controleer: voor de „eerste houding”.

De boogarm moet volledig gestrekt zijn, met de elleboog naar buiten gedraaid.

De schouders moeten horizontaal op één lijn zijn.

De trekkende arm; vingers, pols en onderarm zijn op één lijn. Het trekken geschiedt vanuit de elleboog; de onderarm moet één lijn met de pijl vormen.

De kin. De wijsvinger moet onder de kin liggen en haar raken. De pees raakt de kin en ook de punt van de neus in het midden.

De pees moet de bovenste helft van de boog bedekken; ze ligt tegen de linkerkant. Men mag geen opening meer zien.

Bij de **trekkende vingers** ligt de pees in de eerste gewrichtjes. Dit is de eerste houding; het hoofd wordt nooit naar voren gebracht, wél de pees naar het gezicht! Nu komt het richten, dat ge- beuren moet als men trekt. Het vereist veel moeite en oefening. Let er vooral op hoe de positie is van de pees t.o.v. het bovenste deel van de boog. Het mikpunt is zorgvuldig ge- kozen over pijlpunt of vizier.

De „Tweede houding” is: het voorbereiden om de pijl te lossen. Hier wordt het gewicht van de getrokken boog, van de arm, naar de spieren van de rug en de schouders verplaatst. Was de eerste houding in orde, duw dan de onderarm van de trekkende arm zacht tegen de bovenarm en trek de schouderbladen zo dicht mogelijk tegen elkaar. De schouders blijven op één lijn. Het gewicht van de boog wordt nu door de schouderbladen overgenomen. Controleer het

x) bij moderne Compound boog.
bij handvat is een uitholling
bij het handvat onder de boog
bij op de hand de boog vast.

Vaandels
Vendels
Costuums
Hoeden
Petten
Veren
Sjerpen
Knopen
Stokken

Reeds 35 jaar is dit Uw speciaal-adres voor GILDE-ATTRIBUTEN

Fa. M. Waters

Stationsstraat 18 - GELDROP - Telefoon 04903 - 2372

vizier, de schouderbladen bij elkaar houdend. Controleer: Linkerschouder niet opgetrokken. Boogarm niet overstrekken. Kinpunt op zijn plaats. Pees op linkerzijde bovenste boogdeel. **Het lossen** van de pijl. Beginnen met oefenen op korte afstand van blazen. Mikpunt kiezen. Alles nacontroleren en blijven staan..... ontspan de vingertoppen van de trekkende hand. Is de pijl los, dan is de boogarm nu helemaal recht en de trekkende hand iets naar achter bewogen.

De pijl is los en nu even haar **navolgen**. Dan blijft de schutter onbeweeglijk staan tot de pijl in de schijf zit. Het navolgen helpt het ontijdig laten zakken van de boogarm te voorkomen, en het is eveneens weer een controle.

Een wenk voor **het vizier**.

Is de basis voor de lichte oefenboog gelegd, dan kan worden overgegaan naar het schieten met een zwaardere of stalen boog.

Oefen weer op 25 meter. Zet vizier op 7 - 8 cm boven de pijlsteun. Knopje of oogje zit juist buiten de linkerkant van de boog. Mik op blazen en volg goed na. Komt de pijl te hoog, dan vizier iets naar boven schuiven. Komt de pijl te laag, dan vizier naar beneden schuiven.

Als regel geldt: Pijlen hoog = vizier naar boven; Pijlen laag = vizier naar laag.

Dit is ook voor de pijlen die links op blazen vallen; dan oog of knopje naar links uitdraaien. Vallen zij rechts, dan weer indraaien. Regel: Pijlen links = vizier laten uitsteken; Pijlen rechts = vizier indraaien.

Komen de pijlen aardig in het midden terecht, maar nog niet helemaal juist, dan vizier laten staan, maar richt de pijlen dan het benodigde

aantal cm in tegengestelde richting.

„De Handboogschutter” geeft een goed advies aan de beginner en schutters: zorgt voor een goede boog en een goed set pijlen en leert hoe deze geschoten moeten worden. Weest geduldig en uiterst kritisch op U zelf. Luistert naar een goed trainer. Schiet langzaam met ruimte tijd tussen de pijlen. Praat niet als andere schieten en maakt U geen zorgen als U slecht schiet. Hebt boven alles plezier in de sport en zorgt dat anderen dat ook hebben.

’t Was niet de bedoeling hier een lesje in het handboogschieten te geven, maar alleen maar om iets te verhalen over St. Sebastiaan en om even de aandacht te vestigen op de edele handboogsport. Als gildebroeders of schutters er zich wat in willen verdiepen, of het schieten wat wordt aangewakkerd, dan hebben we ons doel alvast bereikt. Wel hebben we getracht in dit opstel de grote schutspatroon St. Sebastiaan van de oudste kerkelijke gilden met zijn wapen wat meer naar voren te halen. Zijn persoon spreekt zeer voor zichzelf. Zijn leiding bij de schutters, die met „zijn” wapen in de hand het geloof verdedigen in het gildewezen en daarbuiten, zal ook afstralen op het gebruik van pijl en boog bij het gepaste vermaak — het schieten — onder de gildebroeders.

Als deze edele handboogsport bewaard, bevorderd en beoefend wordt door de schuttersgilden, dan is het weer een reden te meer respect te hebben voor deze aloude tradities en verenigingen, die de band van het verleden met het heden handhaven, want die is niet te breken.

¹⁾ Ned. Handboogbond, Juni 1966.

Jan Toorians. Fzn., Loon op Zand.

Opstellenwedstrijd

Op de terugreis, na het defilé, welke een deputatie van de Noord-brabantse gilden van het Kwartier van Oirschot, hadden gebracht te 's-Gravenhage bij gelegenheid van het 100-jarig bestaan van het Nederlandse Rode Kruis, kwam bij mij de gedachte, hoe reageert onze jeugd, welke als lid van de Drumband van het H. Sacramentsgilde van Hulsel de reis had medegemaakt, op het optreden van de gilden?

In overleg met Hoofdman Michelbrink stelde ik hem voor aan de jeugd te vragen een opstel over deze dag te schrijven, hetwelk instemming kreeg.

Door bemiddeling van het hoofd der school werden 7 opstellen ingezonden, welke zijn beoordeeld door Frater Evodius Oostelbos en met het predikaat „zeer goede opstellen” werden gewaardeerd met de navolgende punten:

Wilhelmina Wenting, Heikantse baan 1, Lage Mierde, 10 jaar, 9 punten; Frans Roest, Heikant 6, Hulsel, 10 jaar, 9 punten; Gerard Heimans, Willibrorduslaan 13, Hulsel, 10 jaar, 8 punten; Jannie Roest, Willibrorduslaan 4, Hulsel, 11 jaar, 8 punten; Riekje Roest, Willibrorduslaan 4, Hulsel, 11 jaar, 7½ punt; Annie

Roest, Willibrorduslaan 2, Hulsel, 9 jaar, 7 punten; Cor van der Heijden, Bladelsedijk, 2, Hulsel, 10 jaar, 7 punten.

Mientje Wenting en Frans Roest proficiat met de eerste en tweede prijs. Ook alle andere inzenders onze hartelijke dank. Dat er uit de familie Roest in de toekomst geen gildebroeders zullen voortkomen, kan ik niet geloven.

Hier volgt het opstel van de 1e prijswinnares:

1e Prijs: **De reis naar Den Haag.**

De Drumband van Hulsel was uitgenodigd op het eeuwfeest van Het Rode Kruis in Den Haag. En omdat ik ook bij de drumband was, mocht ik ook mee. Ik had mij lang verheugd op deze 5e september, want omdat ik nog nooit erg ver van huis was geweest zou het voor mij een hele reis worden. En we dachten allemaal als het maar mooi weer is. 's Morgens vroeg uit de veren, vertrokken we welgemoed om half acht met de bus. Onze kleren netjes in de plooi en de trommen mooi gepoetst. Na een uurtje gereden te hebben stapten we uit om onze benen te strekken en een lekker kopje koffie te drinken.

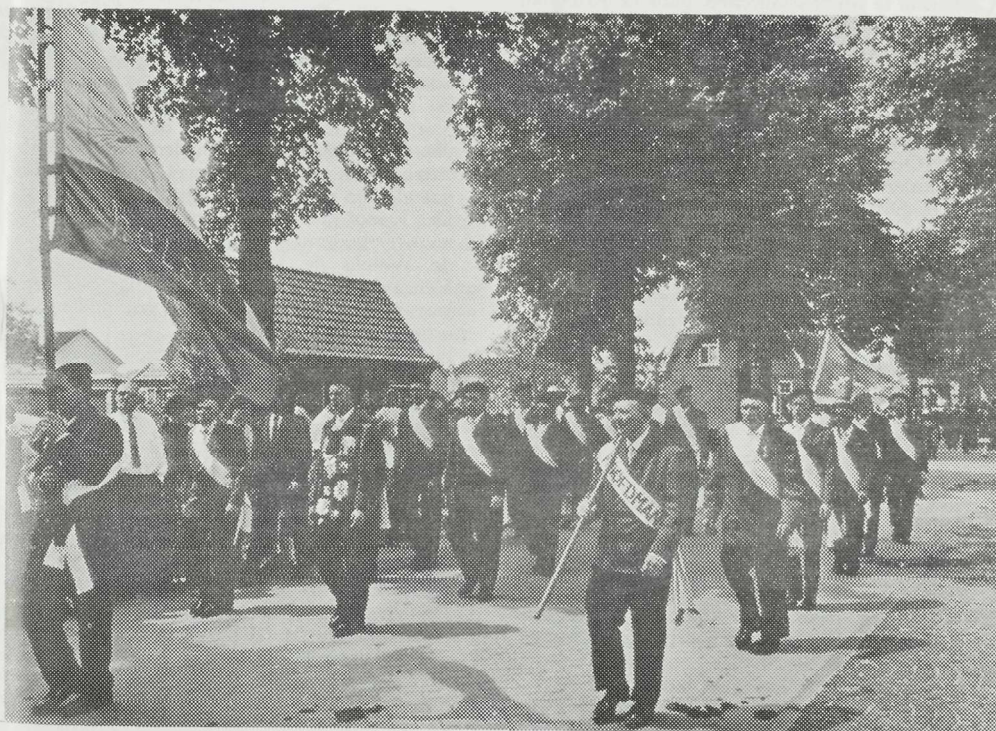
Daarna stapten we weer op en reden we naar het Binnenhof waar we werden verwacht en onze plaatsen moesten innemen. Maar o wee, daar begon het te regenen. Dat was wel jammer! Prinses Margriet en andere hoge voornamen heren en dames, die anders langs ons zouden komen bleven nu in de auto's tot bij de deur, zodat we hun niet goed konden zien. Daarna stapten we weer in de bus en reden naar een zaal waar ons een diner werd aangeboden. Dat ging er allemaal deftig naar toe. Maar het was toch wel erg fijn want je ziet eens iets anders dan thuis en je leert er nog wat van. Nadat we daar ongeveer twee uur geweest

waren, zouden we een boottochtje gemaakt hebben. Maar door het slechte weer ging dat niet door. Nu gingen we langs de Pier van Scheveningen. Omdat het die dag nog al hard waaide, waren er flinke hoge golven waar ook veel mensen naar kwamen kijken. Toen ging de tocht weer op huis aan. In Oosterhout stapten we nog even uit. Daar mochten we nog wat drinken. Het was een fijne dag maar hij zou toch wel beter geslaagd geweest zijn, als het weer wat had meegewerkt. Moe, maar toch voldaan kwamen we om half acht in Hulsel terug.

Wilhelmina Wenting,
Heikantsebaan 1, Lage Mierde,
10 jaar, lid Hulselse drumband.

DE GILDETROM LEZEN.... en LATEN LEZEN

IEDERE GILDEBROEDER:....
„DE GILDETROM!“

Kringdag Moergestel. Het H. Sacramentsgilde uit Hulsel in nieuwe kledij.

Nieuws uit kwartier Oirschot

Verslag jaarvergadering te Moergestel

NOTULEN

van de algemene vergadering van de Kring „Het Kwartier van Oirschot”, gehouden op 2 december 1967 in de Vereniging te Moergestel.

Voorzitter: W. Luijten; Secretaris: H. A. J. van Erve; Aanwezige bestuursleden: J. A. Abrahams, M. A. Adriaansen, M. v. d. Hout, W. Kolsters, P. Liebrechts, H. van Nunen en C. A. B. A. M. Schade.

Als de Voorzitter om circa 2.15 uur de vergadering opent, blijken de afgevaardigden van 31 aangesloten gilden aanwezig te zijn, 3 gilden lieten verstek gaan, waarvan St. Sebastiaan, Lage Mierde, met kennisgeving.

De Voorzitter heet alle afgevaardigden hartelijk welkom in deze kringvergadering, die de laatste zal zijn, welke onder zijn leiding zal staan. Spr. zegt het voorzitterschap 14 jaren met veel genoegen te hebben waargenomen en uitsluitend in verband met zijn leeftijd heeft hij gemeend dit thans te moeten neerleggen. Hij dankt allen voor het grote vertrouwen, dat hij steeds heeft mogen genieten en voor de grote medewerking, die het kringbestuur steeds heeft mogen ondervinden. Dan richt spreker het woord tot het gilde St. Catharina te Moergestel, welk gilde de Kringdag 1967 heeft georganiseerd en brengt dit gilde grote dank voor de vele moeiten en zorgen aan de kringdag besteed, speciaal voor het vele en mooie zilver.

Vervolgens herdenkt de vergadering alle overleden gildebroeders met het gebruikelijke gebed van 5 Onze Vaders en 5 Weesgegroeten.

De notulen van de jaarvergadering op 1 april 1967 te Oirschot gehouden worden zonder bemerkingen goedgekeurd.

Bij de ingekomen stukken bevinden zich o.m.:

1. een verzoek van Uitgeverij Koks-Gesto te Alkmaar om het aantal intekeningen op het uit te geven boek „Het Vendel” van Jan Toorians te verhogen, welke verzoek door de secretaris nog eens extra wordt onderstreept;
2. het jaarverslag van de Kring „Peelland”;
3. een verslag van de bespreking, die heeft plaats gehad te Tilburg tussen de Heer A. Jacobs en gildebroeders van St. Sebastiaan te Goirle in tegenwoordigheid van twee deskundigen en leden van het Kringbestuur inzake eventuele aanspraken van St. Sebastiaan Goirle op het zilver van St. Sebastiaan Tilburg. Blijkens mededeling van de secretaris heeft deze bespreking de nodige opheldering gebracht in de geschilpunten tussen de Heer Jacobs en St. Sebastiaan Goirle, zéér tot genoegen van het Kringbestuur;
4. de uitslag van het korpschieten op wip b.g.v. de Kringdag 1967;
5. een ontwerp-federatie-reglement voor het trommen, aan de totstandkoming waarvan leden van de kringtromcommissie terdege

hebben medegewerkt, waarvoor een hartelijk woord van dank wel op zijn plaats is, aldus de secretaris;

6. een dankbetuiging, vergezeld van een oorkonde, van het Hoofdbestuur van het Ned. Roode Kruis te 's-Gravenhage voor de demonstratie, gegeven op 5 september 1967 voor de deelnemers aan het Congres t.g.v. het 125-jarig bestaan van het Ned. Roode Kruis;
7. een verzoek van het Kon. Handboogschuttersgilde St. Sebastiaan te Tilburg om toegelaten te worden als lid van de Kring „Het Kwartier van Oirschot”;
8. een verzoek van het Gilde St. Willibrordus te Alphen tot het organiseren van wedstrijden in trommen en vendelzwaaien buiten gildenfeesten.

De sub 1 t/m 6 genoemde stukken worden voor kennisgeving aangenomen. Het verzoek, sub 7 bedoeld, zal worden behandeld in deze vergadering bij punt 5 van de agenda.

Het verzoek sub 8 bedoeld, wordt door de Hoofdman van het Gilde St. Willibrordus mondeling toegelicht. Spr. betoogt, dat jongelieden (zowel tamboers als vendeliers) uiterst weinig gelegenheid krijgen om hun verworven vaardigheden te tonen aangezien er bitter weinig gildenfeesten zijn. De animo dreigt verloren te gaan. Hij vraagt te willen onderzoeken of er mogelijkheden zijn om meerdere onderlinge wedstrijden te houden. De Voorzitter zegt dit toe.

Bij het agenda-punt „Mededelingen” brengt de Voorzitter ter kennis van de afgevaardigden, dat de Federatie tot op heden nog geen Voorzitter heeft, doch, dat wel onderhandelingen gaande zijn met een persoon uit de adelstand.

De Kring „Het Land van Cuijk” heeft een nieuwe voorzitter in de persoon van Baron de Weichs de Wenne te Geijsteren (Gem. Venray). In deze kring is onlangs besloten elk jaar naast de Kringdag een vrij gildenfeest te organiseren.

Het Federatiebestuur heeft zich unaniem geschaard achter een voorstel van Kring „Het Kwartier van Oirschot” om tijdens tentoonstellingen op kringdagen in het vervolg geen perkamenten, oude papieren of archiefstukken meer te exposeren. Wel echter op Federatiedagen en Landjuwelen.

Vervolgens wordt zonder hoofdelijke stemming doch bij acclamatie besloten het Koninklijk Handboogschuttersgilde St. Sebastiaan te Tilburg toe te laten als lid van de Kring.

De Voorzitter feliciteert dit gilde met het lidmaatschap van de Kring en de afgevaardigden met de nieuwe gildebroeders in hun gelederen. Spr. zegt te hopen, dat het nieuw aangesloten gilde zich zal thuis voelen in onze organisatie en op broederlijke wijze met de reeds aangesloten gilden zal samenwerken.

Vervolgens komt aan de orde de begroting van de Kring voor 1968. Na toelichting door de

Heer J. A. Abrahams, Penningmeester, wordt deze begroting zonder hoofdelijke stemming in inkomst en uitgaaf vastgesteld op f 550,—.

Bij de bestuursverkiezing werden de aftredende leden de Heren C. A. B. A. M. Schade en M. A. Adriaansen herkozen. In de vacature ontstaan door het bedanken van de Heer W. Luijten werd voorzien door verkiezing van de Heer J. A. J. Becx, lid van het St. Jorisgilde te Hilvarenbeek.

De Heer Schade dankte namens de gekozenen voor het vertrouwen in hen gesteld. Hetzelfde deed de Heer Abrahams namens de Heer Becx, die verhinderd was de vergadering bij te wonen. Alsdan volgt de verkiezing van een nieuwe Voorzitter.

De scheidende Voorzitter, de Heer Luijten deelde mede, dat het bestuur besloten heeft de huidige secretaris de Heer van Erve candidaat te stellen voor deze functie.

Hij beval diens keuze ten zeerste aan. Vervolgens bleek bij de vrije stemming, dat 1 stem teveel was uitgebracht. Bij hernieuwde stemming bleken 29 van de 31 stemmen op de Heer van Erve te zijn uitgebracht. Onder het uitspreken van toepasselijke woorden werd hem door de Heer Luijten de voorzittershamer overhandigd. De Heer van Erve dankte op zijn beurt voor het grote vertrouwen in hem gesteld. Hij beloofde zijn uiterste best te zullen doen om een goede voorzitter te worden. Vervolgens richtte hij zich tot de Heer Luijten. Hij wees op de zeer grote verdiensten van deze voor de Kring. Hij hoopte in zijn voetspoor te kunnen treden. Als aandenken niet alleen maar ook en vooral als een klein bewijs van grote dankbaarheid overhandigde hij aan de Heer Luijten een tinnen bord. Onder luide bijval van de vergadering werd de Heer Luijten op voorstel van het bestuur benoemd tot Ere-Voorzitter van de Kring.

De Heer Luijten dankte op hartelijke wijze. Hij riep de gilden op tot blijvende eendrachtige samenwerking met het Kringbestuur, waarvan hij grote verwachtingen had.

Als datum van de Kringdag 1968 te Casteren bij het gilde St. Willibrordus werd vastgesteld 19 mei.

Het bestuursvoorstel tot het houden van kring-schietwedstrijden ten bate van een goed doel bleek in goede aarde te vallen bij de afgevaardigden.

Het bestuur zal de wedstrijden in samenwerking met de gilden organiseren. De opbrengst der wedstrijden zal worden verzameld, waarna de vergadering zal beslissen over de bestemming. Uiteraard blijft het ook mogelijk, dat een gilde zelf alles organiseert en de opbrengst afdraagt. Vervolgens werd door de Voorzitter een uiteenzetting gegeven van de moeilijkheden inzake de uitgave van De Gildetrom, welke zijn begonnen toen van drukker moest worden veranderd i.v.m. opheffing der zaak.

Het opschrijven van de kostprijs was oorzaak van financiële moeilijkheden. Aangezien de Voorzitter onder geen voorwaarde schuld op schuld wenste te stapelen, waarmede het Kringbestuur het volledig eens was, werd verdere uitgave even aangehouden.

Momenteel zijn onderhandelingen gaande om te komen tot een goedkopere uitgave, terwyl mid-

VIEUX „DE OUDE KOETSIER”

Marque déposée

De op fust gerijpte Vieux

*Door liefhebbers
het meest gevraagd.*

Een product van
ANDRÉ KERSTENS N.V.
TILBURG

Vraagt Uw leverancier!

delen worden beraamd om de inkomsten door middel van advertenties te verhogen. Als dat lukt zal de uitgave spoedig worden voortgezet. De Heer v. Huijgevoort (St. Dionysius, Tilburg) zegt begrip te hebben voor de moeilijkheden, doch zal niettemin zeer graag zien, dat de uitgave verzorgd zou blijven worden door een erkend drukker.

In verband met de verantwoordelijkheid van de Redactie-commissie aan het Kringbestuur wordt besloten de Heer M. v. d. Hout aan die commissie toe te voegen. Deze zal daarin dan zitting hebben namens het Bestuur.

De Heer A. Jacobs (St. Joris, Tilburg) doet nog eens een beroep op alle gildebroeders om het bestuur te steunen in zijn streven. Door de Voorzitter wordt een en ander nog eens onderstreept en onder de speciale aandacht gebracht. De Voorzitter zegt zijn uiterste best te zullen doen om de financiële kant van De Gildetrom te versterken. Met de Heer v. d. Hout is ook hij van mening, dat zulks mogelijk is.

Met de mededeling, dat nadere mededelingen t.z.t. zullen volgen wordt de vergadering voortgezet met de rondvraag.

De Heer W. A. Rijnen (St. Joris, Moergestel) tevens Kringvendelleider, bespreekt de wedstrijden in het trommen en vendelzwaaien buiten gildenfeesten. Spr. heeft deze aangelegenheid reeds besproken met de Heer A. Scheffers (St. Dionysius, Tilburg). Met alle waardering voor de goede bedoelingen van St. Willibrordus bij monde van de Hoofdman de Heer J. v. Tilborg gedaan, is hij de mening toegedaan, dat zodanige wedstrijden niet het effect zullen sorteren, die hij verwacht, om de eenvoudige reden, dat de „minder goede” vendeliers niet zullen komen of blijven komen. Bovendien bij wedstrijden horen prijzen en waar zal het geld daarvoor vandaan moeten komen. Naar de mening van de Heer v. Tilborg behoeven er geen prijzen te worden gegeven, doch uitsluitend punten. Zijn ervaring is, dat zulks stimulerend werkt. Er moet animo komen en blijven voor het trommen en vendelzwaaien. Uitbreiding van gelegenheid tot krachtmeting is de enige oplossing. Uiteindelijk wordt besloten aan het Bestuur over te laten deze zaak nader te bezien.

Hoofdman v. Tilborg deelt mede, dat St. Willibrordus reeds in de geschetste richting actief is. Op 28 januari a.s. zal een wedstrijdavond voor eigen tamboers en vendeliers plaats hebben, waarbij de ouders der deelnemers worden uitgenodigd. Jurering zal plaats hebben door juryleden van de kringcommissie.

Vervolgens vraagt de Heer Rijnen vanwege het Kringbestuur een schildje beschikbaar te willen stellen voor de jeugd beneden 16 jaar. Dit wordt door de Voorzitter toegezegd.

De heer W. van Dijk, Hoofdman van St. Catharina Moergestel, dankt het Kringbestuur (en met name vooral de Heren van Erve en Scheffers) voor de geboden hulp bij de Kringdag. Als blijk van dank biedt hij het ijzerwerk voor de bomen, dat voor deze gelegenheid werd gemaakt, aan het Kringbestuur aan. Daarvan kunnen andere gilden bij gildenfeesten dan gebruik maken. Met een dankwoord van de Voorzitter en applaus van de vergadering wordt het ijzerwerk voor de Kring geaccepteerd.

Hoofdman v. Tilborg vraagt te willen bezien

of het mogelijk is de vergaderingen van de Kring op een andere dag te houden. De zaterdag schikt practisch geen enkele zakenman. De Voorzitter antwoordt hierop, dat dit wel zeer moeilijk zal zijn. Bovendien zijn de kringvergaderingen al sedert vele jaren op zaterdag gehouden, terwijl nimmer is gevraagd om deze op een andere dag te houden.

Dezelfde spreker lanceert het voorstel om de vergaderingen nog vroeger aan te kondigen met een bepaalde datum in de aankondigingen vóór welke eventuele voorstellen schriftelijk zouden moeten zijn ingediend. Op die wijze zou het voor het Bestuur mogelijk zijn deze voorstellen met een prae-advies aan de gilden te zenden, die deze voorstellen dan tevoren in eigen kring of met andere gilden zouden kunnen bespreken. Dit zou naar zijn mening de animo voor de kringvergaderingen vergroten. De Voorzitter zegt toe dit in een bestuursvergadering in bespreking te zullen brengen.

Hoofdman v. Tilborg vraagt de aandacht voor de indeling der gilden in een optocht. De gilden, die gaan op demaat van de gildetrom dienen zo min mogelijk last te ondervinden van de gilden met drumbands. De Voorzitter zegt toe bij voorkomende gelegenheden er op te zullen wijzen, dat een bepaalde afstand in acht dient te worden genomen tussen een gilde met drumband en een ander gilde, teneinde hinder om op de maat te lopen van de gildetrom te voorkomen. Tenslotte meende de Heer v. Tilborg een lans te moeten breken voor de hele kleine gilden. Hij had diep respect voor de leden van deze kleine gezelschappen, die nimmer voor een optochtprijs in aanmerking konden komen, doch niettemin steeds weer present waren. Zou de mogelijkheid bestaan ook deze gilden te bedenken met een schild, aldus spr. b.v. een herinneringschild.

De Voorzitter meende dit te moeten overlaten aan het organiserend gilde van een gildenfeest. Na de rondvraag deelde de Voorzitter mede, dat de Heer Kolsters wegens ziekte niet ter vergadering kon zijn.

Vervolgens bedankt hij alle afgevaardigden voor de prettige wijze, waarop de besprekingen zijn gevoerd. Deze sfeer — aldus de Voorzitter — moeten wij behouden. De ware gildegeest moet de boventoon blijven voeren.

Daartoe moeten wij allen mede werken, niet alleen het bestuur.

Dan kondigt hij aan, dat als de voortekenen niet bedriegen de Heer M. van den Hout (St. Joris, Tilburg, thans reeds bestuurslid) zal worden gekozen tot Secretaris van de Kring.

Spr. ziet deze benoeming met belangstelling tegemoet en zegt er van overtuigd te zijn, dat ook de gilden zich over deze keuze zullen verheugen, daar de Heer v. d. Hout een ijverig gildebroeder is, die zich volop inzet voor het Brabantse gildewezen, doch daarnaast ook over grote kwaliteiten beschikt, die hem tot een ideale secretaris kunnen bestempelen.

Spr. zal gaarne met deze broeder als Secretaris in zee gaan.

Alsdan wijdt de Voorzitter aandacht aan zijn toekomstig beleid. Er zullen naar zijn mening zeker veel moeilijkheden te overwinnen zijn bij de noodzakelijke aanpassing op bepaalde punten van de gilden aan deze moderne tijd, echter

zonder aantasting van het essentiële der gilden. Hij onderstreept vooral de gildegeest te blijven bewaren, alsmede trouw te blijven aan de gilden en de broederschap te blijven beoefenen. Trouw aan de gilden betekent ook trouw aan het Geloof. Hij doet een beroep op alle gildebroeders godsdienstig te blijven, zoals onze voorvaderen dat immer zijn geweest. Op dit punt gaf de Voorzitter het advies van het oude het goede te behouden, doch er voor te waken niet te verouderen.

De nieuwe Voorzitter zegt grote waarde te hechten aan veel onderling contact met inschakeling van het Kringbestuur. Daardoor zal vooral de onderlinge broederschap worden gediend en zullen wij in onderlinge vriendschap en samenwerking in staat zijn gezamenlijk te bouwen aan het Brabantse gildewezen, opdat dit ook in de toekomst zal blijven bestaan als kostbaar erfgoed onzer vaderen.

Alsdan wordt de vergadering door de Voorzitter gesloten met de Christelijke groet.

Moergestel, H. A. J. van Erve
Tilburg, M. v. d. Hout.

St. Sebastiaan Tilburg toegetreden als lid van Het Kwartier van Oirschot.

Op de ledenvergadering van het Kwartier van Oirschot van 2 december 1967 is bij acclamatie tot lid toegelaten het Koninklijk Handboogschuttersgilde St. Sebastiaan te Tilburg.

Van harte welkom.

De hoogheid van het heropgerichte gilde is samengesteld als volgt:

C. van Dun, Hoofdman

Sj. van Delft, Koning

Th. Donders, Deken

Jos van Son, Deken

K. Pessers, Oud-raad

K. Wijnen, Oud-raad

Jos. Zeegers, Oud-raad

W. Brands, Oud-raad

C. Bressers, standaardrijder.

Het secretariaat wordt gevoerd door Jos van Son, Deken, Eksterdreef 26, Tilburg.

Sjef van Delft,

Koning van St. Sebastiaan Tilburg.

Louis Franken was de laatste koning in 1878. Ofschoon het gilde slechts een tiental leden telde, vond het koningschieten volgens traditie plaats. De beide Tilburgse gilden St. Joris en St. Dionysius vergezelden St. Sebastiaan naar de schutsboom. In 1880 vraagt het St. Jorisgilde haar bij het koningschieten te vergezellen, maar het aantal leden is dan te gering om aan het verzoek te voldoen. Het jaar daarop is het aantal leden zelfs te klein om gezamenlijk ter kerke te gaan op St. Sebastiaansdag. In 1886 heeft het laatste contact met de Tilburgse gilden plaats. Zij wonen met vijf leden de begrafenis van de hoofdman van St. Joris bij. Voor het laatst komen de gildebroeders van St. Sebastiaan op 18 augustus 1892 bijeen.

24 september 1967: 89 jaren later opnieuw koningschieten en wederom volgens diezelfde aloude traditie als in 1878.

Begeleid door de Tilburgse gilden St. Joris en St. Dionysius trekt het gilde van St. Sebastiaan op zondag 24 september op naar de schutsboom, welke feestelijk en versierd staat opgesteld in de pastorietaan van de parochie van de H. Lidwina.

De Zeereerw. heer Pastoor Tilman draagt de plechtige gildemis op, waaronder zegening van de vernieuwde standaard plaats vindt.

Burgemeester Mr. C. J. G. Becht, de Hoogeerw. heer Deken F. van Oort, de gastheer Pastoor Tilman en de hoofdman C. van Dun, losten de eerste schoten en bevrijdden daarmee de boom. Het koningschap stond nu open en de 19 gildebroeders streden om de hoogste eer.

Onder de tonen van orgelmuziek schoot Sjef van Delft de vogel af en werd hij de nieuwe koning van St. Sebastiaan.

Na de handenwassing hingen de Dekens hem het juweel om en werd de koning aan Pastoor Tilman voorgesteld. Deze bood hem een schild aan met daarop het wapen van de familie Tilman en de jaartallen 1952-1967, herinnering aan het 15-jarig bestaan van de Lidwina-parochie.

Nadat de nieuwe koning ook aan de Deken der stad was voorgesteld, ontving de Burgemeester op het Paleis-raadhuis de nieuwe koning met de andere gilden van Tilburg.

Dat Tilburg wederom drie gilden heeft was voor de burgemeester aanleiding aan de gilden een herinneringsschild aan te bieden met de heugelijke vermelding „St. Sebastiaan herrezen 24 september 1967”.

DE GILDETROM LEZEN.... en LATEN LEZEN

De Hoofdman van het Gilde St. Mauritus, M. A. P. Adriaansen, overhandigt het Koningszilver aan de nieuwe koning, C. Santegeeds.

Zilveren Bruiloft te Diessen

Vaandrig C. V. Plasmans van de Gilde St. Sebastiaan vierde onder grote belangstelling zijn zilveren bruiloft.

Oirschots Gildenieuws

Oirschots gilde „St. Sebastiaan” bij huwelijk Prinses de Merode.

Wanneer op zaterdag 16 september het huwelijk van Prinses Anne de Merode met Graaf Antonie d'Escayrac Lauture gevierd wordt in de oude zalen en prachtige tuinen van de burcht te Westerlo in België zijn ongeveer 3000 gasten aanwezig, waaronder gilde St. Sebastiaan uit Oirschot.

De oude banden met Oirschot dateren al vanaf 1410, toen Beatrix van Petershem huwde met Graaf Richard de Merode. De graaf werd Heer van Oirschot en dit geslacht regeerde tot 1672. Zij bewoonden evenals andere vermaarde geslachten het kasteel Ten Bergh aan de oever van De Beerze te Spoorndonk.

De 80-jarige Prins Charles de Merode — markies van Westerlo en prins van Rubempre en Grimberghe — oom van de a.s. bruid, vervult thans het beschermheerschap van het gilde St. Sebastiaan, zoals velen van zijn voorgeslacht dat deden. Naast de gebruikelijke gelukwensen rond de jaarwisseling en jaarfeesten en een enkel persoonlijk bezoek, ontvingen de leden van het Oirschotse gilde een uitnodiging voor het huwelijksfeest in Westerlo. Voorwaar een grote eer. De gildebroeders hebben het bruidspaar de vendelgroet gebracht, temidden van hoge gasten. Na de vendelgroet heeft de Ere-Hopman van het gilde — burgemeester Steger — de gelukwensen aangeboden en deed dit vergezeld gaan van een haardstoeltje uit Oirschot.

Het bezoek van St. Sebastiaan aan de prins De Merode is een groot succes geworden. Toon Hermans heeft eens gezegd, dat het moeilijk is zich in hogere kringen te bewegen. Maar het Oirschotse gilde had daar in Westerlo geen moeite mee. Kijker weet niet of er van tevoren gerepeteerd is, maar volgens zijn zegsman waren zij er kind in huis en deden alsof ze altijd in paleizen hadden gewoond. Op vlotte wijze hanteerden zij daar de roemers, waarin de champagne bruisde, zoals bij hen thuis het water in de gootsteen. Achteraf bleek dat niet iedereen het niet alledaagse drankje verdroeg, wat resulteerde in halve en hele overgave. Niettemin was het een mooi feest. Het gilde is nu al voor het volgende

jaar weer genodigd, wat betekent dat het de prins en zijn staf ook goed bevalen is. Ook Kijker heeft een vererende uitnodiging gekregen. Te zijner tijd hoopt hij van dit bezoek verslag te doen.

Dankbrief van Prins de Merode aan Oirschots gilde St. Sebastiaan.

ZEER GEACHTE HEREN,

Ik wil niet langer wachten, om U allen, hier bij het huwelijk onzer kleindochter tegenwoordige leden van het St. Sebastiaansgilde Oirschot-Spoordonk, hartelijk te danken voor de nieuwe blijk van trouw en genegenheid ons op 16 september getoond. De zó zelden verleende vendelgroet was prachtig uitgevoerd en heeft bij onze genodigden veel bijval geoogst. Wat moeten wij dan zeggen!!

Het was zo lief van Uwentwege bij dit feest te verschijnen en daarbij een praktisch en mooi geschenk, van Oirschotse herkomst aan de jonggehuwden aan te bieden, zelfs met ons wapenschild voorzien. Hoe talentvol zijn de houtbewerkers bij U! Dit stoeltje zal waarschijnlijk vooreerst de woonkamer betrekken en later zijn eigenlijk doel bereiken: er zal in elk geval veel aan U gedacht worden.

Aanvaard, Heren, nogmaals de hartelijkste dank van ons allen: interessanten, ouders, grootouders, die onuitdrukkelijk is.

Als het kan, zullen wij U toekomend jaar in alle eenvoud en gemoedelijkheid een bezoek brengen. Het zou een groot genoegen voor ons zijn.

In afwachting, ontvangt zeer geachte Heren, onze hartelijkste groeten.

DE MERODE, Westerloo

Ik hoef niet te zeggen, hoezeer onze lokale gilden van Uw gezelschap genoten hebben.

Oirschotse Gildebroeders streden om kruisboogtitel.

Frans de Bresser schutterskampioen.

Gildebroeder Frans de Bresser (Bestseweg 45)

van „St. Joris” heeft Jos Aarts van „O.L. Vr. Broederschap” onttroond als „kruisboogkampioen” van Oirschot.

Aan deze kampioensverschietsingen namen wederom de sterkste schutters van de 4 Oirschotse gilden deel. De organisatie was dit jaar in handen van „St. Sebastiaan” en het schuttersterrein nabij het nieuwe bejaardencentrum was het strijdtoneel.

Frans de Bresser heeft de titel niet cadeau gekregen.

Een van tevoren gehouden personele verschietsing werd gewonnen door Th. de Bresser, eveneens van gilde „St. Joris”.

Verdere uitslag was hier: 2 Jos Aarts (O.L. Vr. Broederschap), 3 A. Smits en 4. H. Smits (beiden St. Joris), 5 en 6 H. Louwers en M. v. d. Heuvel jr. (St. Sebastiaan), 7 H. P. v. d. Hamsvoort (St. Joris), 8 H. Bullens (St. Barbara), 9 Th. Raaijmakers (St. Joris) en 10 Ad Aarts (O.L. Vrouwe Broederschap).

Wisselschild-toernooien

Gilde „St. Joris” blijft leider.

De 3e ronde van het Oirschotse gildentoernooi heeft in de tuin van hotel Princée aan gilde „St. Joris” het leiderschap niet ontnomen. Op de puntenlijst prijkt dit gilde nog steeds bovenaan: 61 punten voor het gemeentelijk wisselschild en 58 voor het wisselschild van de Heemkundekring.

„St. Joris” en „O.L. Vrouwe Broederschap” schoten de meeste punten bijeen, n.l. 22 en 20. Het puntental van „O.L. Vr. Broederschap” steeg voor het heemkundeschild daardoor tot 57, maar één minder dan gilde „St. Joris”.

De hoogste schutters waren Frans de Bresser en Henk van Loon, beiden gildebroeders van „St. Joris”, ieder 6 punten.

Uitslag Personele verschietsing

1 Ad Aarts (O.L.Vr. Br.); 2 Frans de Bresser (St. Joris); 3 Th. Raaijmakers (St. Joris); 4 A. Habraken (St. Joris); 5 M. v. d. Boogaart (St. Barbara); 6 M. v. d. Heuvel (St. Barbara); 7 H. Smits (St. Joris); 8 H. Louwers (St. Sebastiaan) en 9 W. v. d. Biggelaar (St. Sebastiaan).

Gilde „St. Joris” wint 2 schilden.

Gilde „St. Joris” heeft tijdens de slotronde van

het jaarlijkse wisselschildtoernooi beslag gelegd op zowel het gemeente-wisselschild als op het voor het eerst beschikbaar gestelde heemkundeschild. Doordat St. Joris al tweemaal in successie het gemeenteschild had gewonnen, is dit thans definitief het bezit geworden van het Stratense gilde.

Het schuttersspeldje — voor de hoogste schutter van het gehele toernooi — ging naar Th. Bressers, Wevershoek 1, van gilde St. Joris, die vorig jaar eveneens dit begeerde speldje won. Burgemeester Steger overhandigde aan het eind van het toernooi aan de koning van St. Joris het gemeentewisselschild waarvoor de eerste verschietsing tussen de 4 Oirschotse gilden in 1964 plaatsvond.

De hoogste dagschutters waren Th. Raaijmakers en H. van Loon, beiden van St. Joris.

Een personele verschietsing werd gewonnen door Th. Raaijmakers (St. Joris), gevolgd door Ad Aarts (O.L.Vr. Broederschap) en Fr. de Bresser (St. Joris).

Eindstanden van het toernooi '67 luiden:

Gemeenteschild: 1 St. Joris 82 punten; 2 O.L. Vrouwe Broederschap 66 punten; 3 Sancta Barbara 65 punten; 4 Sint Sebastiaan 55 punten.

Heemkundeschild: 1 St. Joris 76 punten; 2 O.L. Vrouwe Broederschap 75 punten; 3 Sancta Barbara 63 punten; 4 Sint Sebastiaan 52 punten.

Gilde-toernooien - Oirschot

Strijd om wisselschilden.

De uitslagen waren:

Gemeente-wisselschild:

O.L. Vr. Broederschap. 16 punten. St. Joris 18 ptn; St. Sebastiaan 18 ptn en gilde Sancta Barbara 19 punten, dat hier dus de leiding heeft genomen.

Heemkundeschild:

O.L. Vr. Broederschap 21 ptn.; St. Joris 20 ptn; St. Sebastiaan 14 ptn; en Sancta Barbara 12 punten.

Het maximaal te behalen aantal punten bedraagt 24 per ronde, per schild.

de Kroon Bier

Kenners-keuze Bier !

KROON BIER heeft een volle smaak en een goedaardig karakter.

Hoogste schutters waren:

H. Louwers (St. Sebastiaan) bij de strijd om het gemeentelijk wisselschild en Jos Aarts (O.L. Vr. Broederschap) bij de verschiëting om het Heemkundeschild.

De tweede ronde van beide wisselschildtoernooien werd gehouden op zaterdag 17 juni onder de schutsbomen van gilde „St. Barbara” op het terrein bij speeltuin „t Helleweike”.

De voornaamste uitslag van de personele verschiëting luidt:

1 F. v. d. Loo (St. Barbara); 2 Joh. Smetsers (St. Sebastiaan); 3 H. v. Nunen Hzn (O.L. Vr. Broederschap); 4 C. van Rijen (St. Sebastiaan); 5 C. de Bresser (St. Joris); 6 W. v. d. Biggelaar (St. Sebastiaan); 7 A. Aarts (O.L. Vr. Broederschap).

P. Bogmans gildekoning.

De 32-jarige kapper Piet Bogmans schoot zich op kermismaandag koning van Oirschots gilde „Sancta Barbara”. Hij onttroonde daarmee Gérard van de Wal. Het tweejaarlijks koningschieten dat door haast zomers weer werd begunstigd, had een spannend verloop. De twee gelijk geëindigden, P. Bogmans en Harrie Bulens, moesten gaan uitmaken wie zich uiteindelijk koning mocht gaan noemen. Na 15 maal kampen was het tenslotte Piet Bogmans die zich koning schoot.

Dat er — na het afleggen der gelofte en de huldiging — feest gevierd werd, spreekt vanzelf.

Gilde St. Barbara.

Gilde St. Barbara beëindigde een 6-weekse schietwedstrijd op de boom, die het volgende resultaat bracht: 1. P. v. d. Vorst; 2 G. Pieters; 3 A. Verhoeven; 4 A. van Zelst; 5 H. van Riel; 6 A. Peeters; 7 G. de Kort; 8 C. van Zelst; 9 W. Creusen; 10 H. v. d. Berk; 11 W. van Roessel. Laatstgenoemde kreeg tevens een prijs bestaande uit geel en zwart schoensmeer plus de benodigde borstels, waarmee het Gilde blijkaar te kennen wilde geven dat deze prijswinnaar bij voorkomende gelegenheden het eerzame beroep van nar/schoenpoetser op zich moet nemen.

Kampioensverschiëting

Zondag 20 augustus werden op het terrein naast speeltuin „t Helleweike” de verschiëtingen om het persoonlijk kampioenschap van Oirschot gehouden. De organisatie berustte bij gilde St. Sebastiaan.

Titelhouder was Jos Aarts van gilde „O.L. Vr. Broederschap”, terwijl Th. Raaijmakers (St. Joris) zich in 1965 kampioen van Oirschot mocht noemen.

Gemeente- en Heemkunde- Wisselschildtoernooi.

De vierde en laatste ronde van het toernooi 1967 om beide wisselschilden werd gehouden op zondag 10 september, georganiseerd door gilde „St. Joris” op het terrein van de heer E. van Kollenburg, nabij café „In 't Zand”.

„St. Sebastiaan” wint „Bert Verspaandonk”-schild:

Zaterdag 5 augustus vond te Middelbeers de beslissingswedstrijd plaats tussen de gilden „St. Joris” (Middelbeers) en „St. Sebastiaan” (Oirschot) om het „Bert Verspaandonk”-wisselschild. Winnaar werd het Oirschotse gilde „St. Sebastiaan”.

Om eigenaar te worden van het schild moet men 3 x achtereenvolgens of 5 x in totaal winnaar zijn geweest. Tot nog toe was dit niet het geval. De stand van dit toernooi, waarmee in 1957 een begin werd gemaakt, ziet er nu als volgt uit:

Sancta Barbara	3 x winnaar
Sint Joris	3 x winnaar
Sint Sebastiaan	3 x winnaar
O.L. Vr. Broederschap	1 x winnaar
St. Joris, Moergestel	1 x winnaar

Vlooiënmarkt

Middeleeuwse dansgroep komt er in Oirschot!

Niemand heeft kunnen vermoeden dat de in Oirschot voor de eerste maal gehouden vlooiënmarkt een dergelijk succes zou worden. Reeds in het begin van de middag waren de 3000 gedrukte programma's (tevens toegangsbewijzen) verkocht en moest men zich behelpen met ge-

IEDERE GILDEBROEDER:....
„DE GILDETROM!”

Drinkt

Bavaria-Bier

3-Es Limonade

BAVARIA-BROUWERIJ — LIESHOUT

nummerde blocs, waarvan er nog ruim 4000 werden uitgegeven. Het aantal bezoekers lag wagen op de markt, omstuwd door groot en zeker rond de 10.000. Geweldig dus!

Om goed half 11 verscheen Rien van Nunen — de echte Stiefbeen van de TV — met pony-klein. De door hem geveilde wagen bracht f 35,— op.

De hele dag was het een gaan en komen van mensen en alle toegangswegen tot de markt stonden vol auto's. Er werd veel gekocht op de kunstmarkt en ook op de antiekmarkt. De bruto-opbrengst van de vlooiemarkt ligt rond f 7000,—. Dus zonder het aandeel voor het gilde in de kunstmarkt. Dat komt daar nog

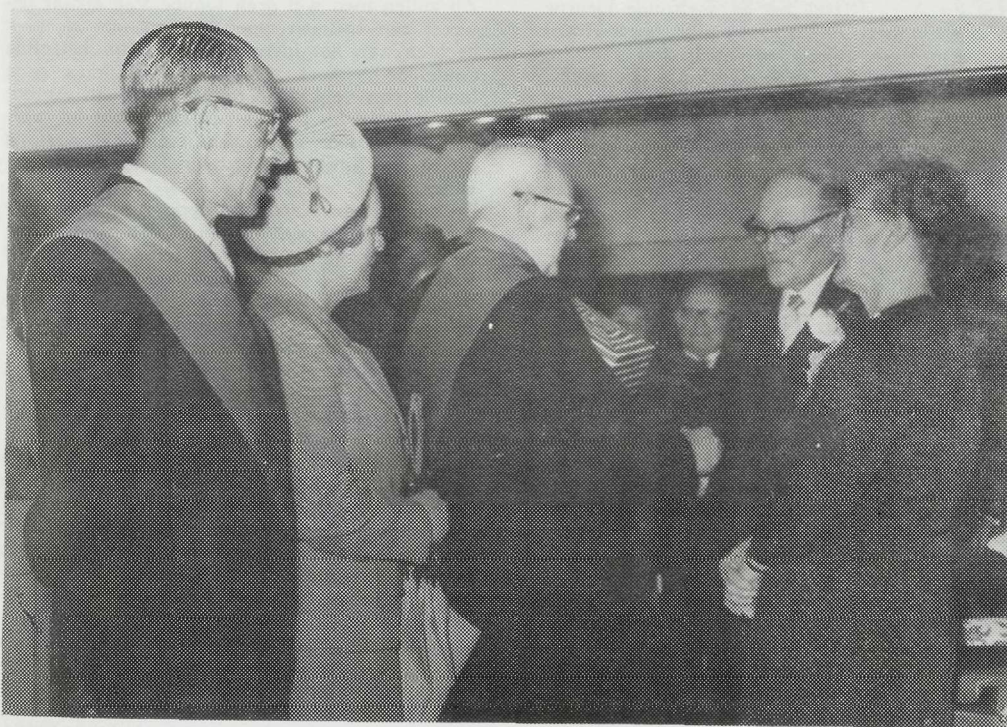
boven op.

De gildemannen zijn wild enthousiast over het geheel en over de ondervonden medewerking en steun van vele instanties en de Stichting VVV.

Ook van het verzoekplatenprogramma werd druk gebruik gemaakt. De show van ons Majorettecorps en de spectaculaire vendeldemonstraties kregen veel bijval. Dat het slotnummer — het openluchtbal met Boerenkapel — letterlijk en figuurlijk de deur dicht deed, laat zich na al die successen wel denken.

Vast staat dat de middeleeuwse dansgroep er komt en daar was het allemaal om begonnen.

DE GILDETROM LEZEN.... en LATEN LEZEN

Gilde St. Joris, Hilvarenbeek

Gouden Bruiloft te Hilvarenbeek van gildebroeder W. Simons-van Rijswijk.

In vol ornaat bracht gilde „St. Joris” het gouden paar 's morgens naar de kerk en feestzaal. Na de middag verenigden alle gildebroeders zich rond het gouden paar, toen hoofdman van Roermund namens de gilde een prachtig cadeau aanbood. Hierboven het moment waarop de hoofdman het geschenk aanbiedt, gadeslagen door de tegenwoordige koning P. Verhagen.

In Memoriam Kees den Reijer

Op 5 juni j.l. werd geheel onverwachts van ons weggenomen onze Gildebroeder Kees den Reijer, sinds vele jaren lid van Gilde St. Dionysius te Tilburg.

Ofschoon hij weinig op de voorgrond trad, was hij een man waarop nooit vergeefs een beroep werd gedaan om daadwerkelijk zijn medeleven met het Gilde te tonen.

Aan zijn bidprentje ontleen wij de regels: Hij was een gezien man, hij was een goed man, Hij hield van de natuur en hij kon, op zijn paard gezeten, uren genieten van Gods schone schepping. Moge de Grote Schutterskoning hem welwillend in Zijn rijk ontvangen hebben en zijn nabestaanden de kracht geven deze beproeving te dragen. Hij ruste in vrede.

M. C. van de Ven.

Nieuws uit Kring Peelland

WEDEROM DE INTERNATIONALE SCHUTTERS KONING IN BRABANT.

Zondag 27 augustus vertrok de Koning-Keizer van het St. Anthoniusgilde uit Mierlo-Hout Jan van der Putten, met zijn Gilde naar Aaken-Burtscheid, waar hij zijn titel moest verdedigen. Ook de Gildebroeders van het St. Margrethagilde uit Aarle-Rixtel, het St. Jorisgilde Deurne en die van het O.L. Vrouwegilde Aarle-Rixtel gingen mee om te kampen om de titel.

Tussen 34 Koningen van de Duitse, Belgische, Limburgse en voornoemde Gilden ontbrandden een felle strijd om de hoogste eer. Het was Jan van Rooij van het St. Jorisgilde Deurne die beslag wist te leggen op de begeerde titel. Onder grote belangstelling overhandigde Jan van der Putten de nieuwe Koning de Koningsketen, waarvan het vierde schild zijn naam droeg, de Koningsdegen en de zilveren bokaal van Dr. Conrad Adenauer, alle wisselprijzen en het Koningskruis.

In Deurne vond op 23 september de huldiging plaats in het Gildehuis. Hierbij was ook het gemeentebestuur, vertegenwoordigd door de wethouders Jacobs en Rijnders, aanwezig. De Gildeheer Dr. H. van Doorne sprak als eerste zijn gelukwensen uit. De Hoofdman A. Engelen overhandigde de nieuwe Koning een zilveren Gaai en sprak de hoop uit dat het volgende jaar Deurne de uitverkoren plaats voor het internationale schuttersfeest zou zijn.

Kringvoorzitter A. Niessen, die met Secretaris A. Giesbers de Kring vertegenwoordigde, sprak eveneens zijn gelukwensen uit en prees de activiteiten van dit Gilde onder de deskundige leiding van hun Hoofdman.

Vele Gilden uit de omtrek kwamen ter receptie. Onder de aanwezigen bevond zich de Bundesmeister H. Wilms uit Aaken. In zijn toespraak wees hij op het ontstaan van het Drielandenfeest en zijn verdere groei. Hieruit kon de toehoorder afleiden dat het volgende jaar België aan de beurt is om een schuttersfeest te organiseren. Het was een pracht succes en een gezellige avond.

FEEST IN LIEROP

Zaterdag 23 september, trokken de Gilden uit Lierop en het St. Hubertusgilde uit Liessel door de straten van Lierop als inleiding op de viering

van het 440-jarig bestaan van het O.L. Vrouwegilde.

Kringvoorzitter A. Niessen, vergezeld van secretaris A. Giesbers opende de rij van feliciterenden op de receptie. Hij begon zijn toespraak met een herinnering aan het ontstaan van het Gilde. 440 jaar geleden zou een groep van de inwoners zich onder de schutse van Maria gesteld hebben. Zij zullen toen wel geen familie van elkaar geweest zijn en men moet ook nu niet te sterk hechten aan het idee dat men „van hetzelfde Gildebloed” moet zijn. Want als men geen familie van de O.L. Vrouwe of de St. Anthoniusgildebroeder is dan kan men geen lid worden tenzij door introuwen. Gelukkig is er in Lierop nog grote belangstelling voor het Gilde- wezen.

De Pastoor en Kapelaan, deputaties van praktisch alle Lieropse verenigingen en die van Groot Someren gaven door hun aanwezigheid blijk dat het Gilde van Marinus Hurkmans zeer gezien is. Niet verwonderlijk want door zijn bezielende leiding is er een band ontstaan die iedereen ten goede komt.

Een cabaretavond met bal na sloot deze feestdag.

„JEUGDIG ELAN IN OUDE GILDESFEER”

Met deze woorden kenmerkte de Kringvoorzitter A. Niessen zijn waardering bij de opening van de Gildefeesten op zaterdag 22 juli. Want het St. Anthoniusgilde, bestaande uit zeer jeugdige leden heeft in de voorbereiding, de uitvoering en de totale verzorging bewezen dat men het organiseren van een gildefeest evenzeer kan toevertrouwen aan de jeugd.

Juist op het moment dat Burgemeester E. Janssen de Gilden welkom heette in de gemeente Stiphout ging de zonnige dag plotseling over in een fikse donderbui.

Dit was de enigste dissonant in de beide Gildedagen.

Waren zaterdag alleen de Gilden uit de omtrek aanwezig, Zondag konden alle Gilden uit de Peel begroet worden alsmede de speciale gast Het Groot Gaasbeeker Gilde uit Soest.

De Plechtige Gildemis werd opgedragen door Pastoor Lempens met als Intentie de nagedachtenis van Jhr. Mr. van Rijckevorsel z.g. Op het gemeentehuis werden daarna de Koningen en Hoofdmannen welkom geheten door de Burgemeester in aanwezigheid van de wethouders en

de Secretaris, alsmede de Kabinetschef Mr. Buijs, namens de Burgemeester van Helmond en Dr. Ir. Schlosser.

Na de optocht werden de Gildebroeders welkom geheten door de Hoofdman Ger van de Burgt, die een dankwoord richtte aan het gemeentebestuur en het Kringbestuur voor de spontane medewerking. Hierna opende de Burgemeester de Gildedag. Een vendelgroet als gedachtenis aan de overleden voormannen van de Federatie en van de Kring besloot de openingsceremonie.

De wedstrijden hadden een vlot en prettig verloop. Het Koningschild werd behaald door de bijna 70-jarige Th. Bukkems uit Lierop.

Voorzitter Niessen kon nadat de prijzen waren uitgereikt en het Gildle uit Soest een prachtig herinneringsschild in ontvangst had mogen nemen, in zijn sluitingswoord dank brengen aan alle leden van het Stiphoutse Gilde, die onder leiding van Ger van de Burgt en A. van Westerlo, gezorgd hadden dat deze Gildedag geslaagd kan heten.

JAN WICH †

**Hoofdman en Secretaris van het St. Margrethagilde Aarle-Rixtel.
Erelid van Kring Peelland.
Drager van de gouden onderscheiding van Oranje-Nassau.
Overleden 15 juli 1967.**

Door zijn heengaan op 83-jarige leeftijd heeft niet alleen de familie een groot verlies geleden maar ook allen die hem kenden. Voor hen was Jan het symbool van een Brabander, „een schone contente mens”, welke men zo node kan missen. Zijn van humor tintelende woorden wisten steeds de juiste toon aan te slaan. Iedereen had graag met hem te doen. Hij was de stuwende kracht in zijn eigen Gilde, in het Kringbestuur, bij de leden van de Handboog en de bejaarden.

Heel Aarle-Rixtel was dan ook in of aan de Kerk toen Jan door zijn eigen Gildebroeders naar de Kerk werd gedragen, begeleid door een grote deputatie van het kringbestuur en het Margrethagilde, de familie van de overledene en veel, zeer veel vrienden en belangstellenden. Zij vulden de kerk tot de laatste plaats. Pastoor v. d. Berk schetste in een ontroerende toespraak het leven en het heengaan van deze man. Op het kerkhof herdacht Klaas van Griensven zijn voorganger. De oudste zoon Frans dankte ontroerd alle aanwezigen voor de enorme wijze van medeleven en na de koffietafel bood hij het prachtige Gildeboek aan dat zijn vader ruim 25 jaar had bijgehouden. Een zeldzaam gildebezit, dat bewaard zal worden in het Gemeente-archief, zodat het ook niet voor de toekomst verloren zal gaan.

Hij ruste in vrede.

A. Niessen, Kringvoorzitter.

† Gildebroeder Jan Wich.

EEN GILDEBROEDER TEN DOOP GEHOUDEN.

Wij geven het woord aan de redacteur van het Helmonds Dagblad die als volgt dit heuglijk gebeuren beschreef.

Het aan evenementen zo rijke Gildeleven is er in Aarle-Rixtel weer een rijker geworden. Dinsdagmiddag doopte Kapelaan Peters in de

parochiekerk het waarschijnlijk jongste Gildebroedertje ter wereld: Paulus Theodorus Adrianus de Jong, net drie dagen oud.

Paulus werd op Kermiszonidag geboren, een van de hoogtijdagen van het Gildeleven. En aangezien Vader Theo de Jong tot een van de trouwe Gildebroeders van het St. Margrethagilde behoort en er veel voor voelt ook het gilde voor de toekomst veilig te stellen, werd onmiddellijk besloten Paulus een echte Gildedoop te laten

Doop van de jongste gildebroeder Paulus de Jong te Aarle-Rixtel.

ondergaan. Daarvoor werd de forse baby gestoken in echte gildekleren en door de Gildebroeder Karel de Jong, broer van de vader, en Tonny Maas, zuster van de moeder ten doop gehouden.

De Gildebroeders brachten daarna de dopeling te midden der Gildetrommen en vlaggen naar huis. En dan maar afwachten tot deze spruit zijn eerste pasjes bij het St. Margrethagilde zal maken.

MARINUS DE HAAN 40 JAAR LID VAN HET ST. WILLIBRORDUSGILDE BAKEL.

De schut uit Bakel is overal een geziene gast, door zijn zwierige middeleeuwse costuums, waardoor het lijkt of de mannen zo van een doek van Rembrandt zijn gestapt. Zij geven kleur aan elk festijn, hetzij in Bakel, Den Haag, Rotterdam, Amsterdam of de Gildefeesten in België. En een van deze figuren is Marinuske. Eens begonnen als tamboertje (tegen de zin van Vader Thijs) ontbrak hij geen enkele maal, noch bij processie, noch bij feesten. In de naoorlogse jaren werd hij Penningmeester en Staande Deken. En als zodanig was hij de man die ijverde voor nieuwe uniformen ofschoon de oude nog wel zo in trek waren dat de Kunst schilder Hernady van deze schut een schilderstuk maakte, dat nog altijd een sieraad is in de Gildekamer bij Sjoke van Thiel. Bovendien werd hij nog Koning van de schut en op de Kringdag in Liessel zelfs Koning van de Kring. Het is dan ook niet verwonderlijk dat het Gilde

er een feest van maakte toen den Haan met al zijn haantjes en hennekens naar de kerk trok. Zijn zoon Thijs roerde de Gildetrom des te feller. Op de receptie ontbrak dan ook niemand uit Bakel die iets met een vereniging te doen heeft. Wij zagen de Beschermheer en zijn echtgenote, de Heer en Mevrouw van der Lande, Burgemeester Diepstraten en echtgenote, Kringvoorzitter A. Niessen en vele Gildebroeders uit de naaste omgeving.

Na deze druk bezochte receptie volgde een gezellig samenzijn in de Gildezaal.

EEN KERMISDAG EXTRA.

Jaarlijks vindt er op veel plaatsen in onze Kring Koningschieten plaats en wij zullen deze dan ook in ons jaarverslag vermelden, maar voor één gilde willen wij een uitzondering maken, n.l. het St. Hubertusgilde uit Liessel. Hier immers heeft het Koningschieten maar om de vier jaar plaats en de gebruiken wijken zoveel af van die bij de andere gilden dat wij hiervan een verslag willen maken.

Op maandag 28 augustus waren Kringvoorzitter A. Niessen en Vice-voorzitter M. Hurkmans de enigste Gildebroeders in uniform. Wel had op dat moment het St. Hubertusgilde twee bestuursleden en waren er tambours, maar geen uniformen.

Burgemeester Houben, Pastoor van de Kimmade en Wethouder Rijnders sloten zich aan bij de belangstellenden van het Liesselse Gilde om te gaan kampen voor de Koningtitel.

Reeds vrij spoedig vloog de vogel in stukken uiteen maar bleef hangen aan de sierbeugel met linten zodat er nog lang gekampt moest worden. De vice-voorzitter, M. Hurkmans, lid van het O.L. Vrouwegilde Lierop zei plotseling: „Dat duurt veel te lang, laat het mij maar eens doen”. En de daad bij het woord voegend schoot hij de vogel eraf.

Even was de spanning hoog: Kan hij Koning zijn en neemt hij de vogel op? Want de traditie wil dat het niet voldoende is om de vogel er af te schieten maar dat de gelukkige hem ook op moet rapen. Doet hij dat? Of mag een ander de vogel op? En hij de nieuwe koning om de vogel te dragen van

twee mannen
de attributen
iets pachtte
Mocht dit
er werd zijn
De Kring-
euwe Ko-
nig in zijn
een ge-
ndat hij
er terug
n voor
p heel
ferde

voor de nieuwe Koning.

In de nanacht werden overal bogen opgericht. Na de H. Mis op dinsdagmorgen trok de Koning door het dorp om de bogen, die vooral door de jeugd in de afgelopen weken zijn gemaakt te gaan bezichtigen. Hierna moet de Koning alle Gildebroeders een warme maaltijd aanbieden, de traditie wil bij hem aan huis maar omdat Lierop te ver weg is vond dit ditmaal plaats in het Gildehuis.

's Middags trekt het Gilde weer verder. Voor deze rondgang is nu die extra kermisdag. Maar nog is het feesten niet afgelopen want 's zaterdagsavonds moet de Koning alle bogenbouwers uitnodigen voor een feestavond. Dit jaar was het een balavond waarop elk enkele consumpties kreeg aangeboden. Ik hoorde vertellen dat het handgeld zoveel had opgebracht dat het voor de Koning geen zware last is geweest.

Ofschoon ieder in Lierop en Liessel het er over eens is dat het een Koning uit eigen dorp had moeten zijn, heeft er toch niemand spijt van dat het zo is gelopen. Want ieder die Marinus kent weet dat hij deze aangelegenheid heeft aangepakt om een hechte band te leggen tussen de beide Gilden. Dit kwam wel heel sterk tot uiting in Lierop. Want daar stond de Hoofdman van het jubilerende O.L. Vrouwegilde, dus Marinus, op de receptie als Koning in het Lieselse uniform.

Kring Maasland

de nieuwe kascommissie hebben zitting de heren Van Breugel en Jan v. d. Wiel.

Bij de bestuursverkiezing werden de heren J. Toorians en L. van Hulten herkozen. Aan het bestuur werden drie leden toegevoegd na een stemming i.p.v. L. van Oirschot en twee nieuwe leden, t.w. Dr. G. Luijkx, Dinther (22), Ir. van Lammeren, Drunen (17) en Hr. Chapin, Vught (15).

De kringdag 1968 is in Udenhout op 3 juni; 1969 in Loonopzand en 1970 in St. Michielsgestel.

Het vendelverslag door Hr. Jan Toorians was uitvoerig. Hij spoorde de jonge vendeliers aan hun best te doen. Zij stomen meestal direct door naar de B-klas. De B-klassers geloven het echter wel. Zij promoveren niet gemakkelijk. De Jeugdklasse gaat goed vooruit. Deelname op de Kringdag was te weinig. Er zijn totaal 238 vendeliers: a 15, b 30, C 79, V 14.

In het voorjaar volgt weer een registratie vendeliers tegelijk met tambours.

Van C naar B promoveerde er 1; van B. naar A-klasse 3 vendeliers.

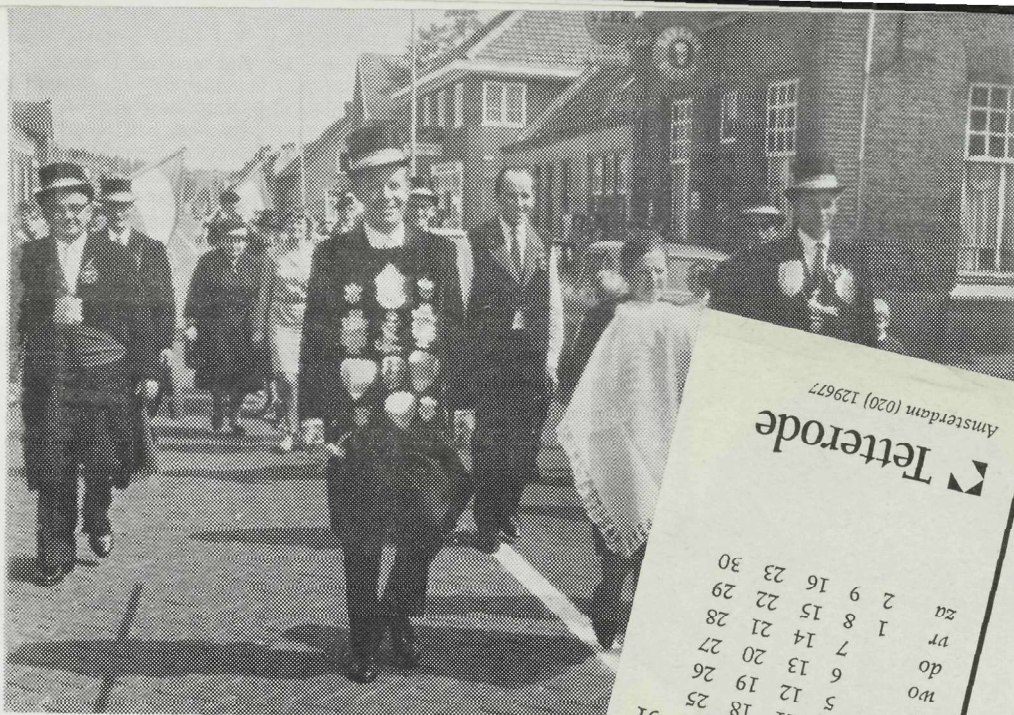
De Tromcommissie werd door dhr. L. van Hulten naar voren gebracht. Ook hier mochten wel meer tambours hun kunnen laten zien en laten beoordelen op de wedstrijden. 26 tambours deden mee te Esch, t.w. Gildetrom A 5; B 6; Muziektrom A 4 en B 3; Jeugd-trommen 8 tambours.

Het verslag van „De Gildetrom” werd door

anker
L.
v.
keulen, Els-
welhaast het oudste
kring uit Gemonde. Het verlies
van Rijkevorsel werd het zwaarst ge-
voeld in Maasland, omdat hij daarin thuishoor-
de, maar ook de Federatie zal hem in de toe-
komst node missen.

De Kringdag te Esch is uitstekend geslaagd. De gildebroeders van de westelijke kant van de kring hebben een gilde-vendelgroet ge-
bracht op het Ned. Shetland Pony-stamboek te Den Bosch, bij het jubileum daarvan. Samen is er één vendelgroet gebracht; tot nu toe de mooiste gezamenlijke groet ondanks de diverse vendeliers met verschillende slagen.

Het verslag van de secretaris dhr. E. Gerrits van 1965-66 werd met een applaus goedgekeurd. Ook dat van penningmeester Van Fuijk. In

Doop van de jongste gildebroeder Paulus

ondergaan. Daarvoor werd de forse baby gestoken in echte gildekleren en door de Gildebroeder Karel de Jong, broer van de vader, en Tonny Maas, zuster van de moeder ten doop gehouden.

De Gildebroeders brachten daarna de dopeling te midden der Gildetrommen en vlaggen naar huis. En dan maar afwachten tot deze spruit zijn eerste pasjes bij het St. Margrethagilde zal maken.

MARINUS DE HAAN 40 JAAR LID VAN HET ST. WILLIBRORDUSGILDE BAKEL.

De schut uit Bakel is overal een geziene gast, door zijn zwierige middeleeuwse costuums, waardoor het lijkt of de mannen zo van een doek van Rembrandt zijn gestapt. Zij geven kleur aan elk festijn, hetzij in Bakel, Den Haag, Rotterdam, Amsterdam of de Gildefeesten in België.

En een van deze figuren is Marinuske. Eens begonnen als tamboertje (tegen de zin van Vader Thijs) ontbrak hij geen enkele maal, noch bij processie, noch bij feesten. In de naoorlogse jaren werd hij Penningmeester en Staande Deken. En als zodanig was hij de man die ijverde voor nieuwe uniformen ofschoon de oude nog wel zo in trek waren dat de Kunst schilder Hernady van deze schut een schilderstuk maakte, dat nog altijd een sieraad is in de Gildekamer bij Sjoke van Thiel. Bovendien werd hij nog Koning van de schut en op de Kringdag in Liessel zelfs Koning van de Kring. Het is dan ook niet verwonderlijk dat het Gilde

er
al
Z
f

Amsterdam (020) 129677

Tetterode

za	2	9	16	23	30
vr	1	8	15	22	29
do	7	14	21	28	
wo	6	13	20	27	
di	5	12	19	26	
ma	4	11	18	25	
zo	3	10	17	24	31

december

za	4	11	18	25	
vr	3	10	17	24	30
do	2	9	16	23	29
wo	1	8	15	22	28
di	7	14	21	28	
ma	6	13	20	27	
zo	5	12	19	26	

november

vind

in om
gilde willen w
het St. Hubertusgilde un
heeft het Koningschieten maar om
plaats en de gebruiken wijken zoveel af van d
bij de andere gilden dat wij hiervan een verslag
willen maken.

Op maandag 28 augustus waren Kringvoorzitter A. Niessen en Vice-voorzitter M. Hurkmans de enigste Gildebroeders in uniform. Wel had op dat moment het St. Hubertusgilde twee bestuursleden en waren er tambours, maar geen uniformen.

Burgemeester Houben, Pastoor van de Kimmade en Wethouder Rijnders sloten zich aan bij de belangstellenden van het Liesselse Gilde om te gaan kampen voor de Koningtitel.

Reeds vrij spoedig vloog de vogel in stukken uiteen maar bleef hangen aan de sierbeugel met linten zodat er nog lang gekampt moest worden. De vice-voorzitter, M. Hurkmans, lid van het O.L. Vrouwegilde Lierop zei plotseling: „Dat duurt veel te lang, laat het mij maar eens doen”. En de daad bij het woord voegend schoot hij de vogel eraf.

Even was de spanning hoog: Kan hij Koning zijn en neemt hij de vogel op? Want de traditie wil dat het niet voldoende is om de vogel er af te schieten maar dat de gelukkige hem ook op moet rapen. Doet hij dit niet dan mag een ander de vogel oprapen en wordt hij de nieuwe koning en zal hij vier jaar de naam dragen van „opgeraapte Koning”.

Marinus nam de vogel op en koos twee mannen als zijn secondanten. Dan werden de attributen en trommen verpacht en ieder die iets pachtte werd hierdoor lid van het Gilde. Mocht dit iemand zijn die nog geen lid was, dan werd zijn naam in het Gildeboek bijgeschreven. De Kring-voorzitter installeerde dan mede de nieuwe Koning in het Gildehuis en wees hem er in zijn toespraak op dat de Nieuwe Koning een geweldige taak op zich had genomen omdat hij nu verplicht is steeds in Liessel te zijn.

Hierna ging ieder zijns weegs om om 7 uur terug te komen in uniform. De Koning hield dan voor het Gildehuis gezeten een receptie, waarop heel Liessel verscheen en ieder zijn aandeel offerde

voor de nieuwe Koning.

In de nacht werden overal bogen opgericht. Na de H. Mis op dinsdagmorgen trok de Koning door het dorp om de bogen, die vooral door de jeugd in de afgelopen weken zijn gemaakt te gaan bezichtigen. Hierna moet de Koning alle Gildebroeders een warme maaltijd aanbieden, de traditie wil bij hem aan huis maar omdat Lierop te ver weg is vond dit ditmaal plaats in het Gildehuis.

’s Middags trekt het Gilde weer verder. Voor deze rondgang is nu die extra kermisdag. Maar nog is het feesten niet afgelopen want ’s zaterdagsavonds moet de Koning alle bogenbouwers uitnodigen voor een feestavond. Dit jaar was het een balavond waarop elk enkele consumpties kreeg aangeboden. Ik hoorde vertellen dat het handgeld zoveel had opgebracht dat het voor de Koning geen zware last is geweest.

Ofschoon ieder in Lierop en Liessel liet er over eens is dat het een Koning uit eigen dorp had moeten zijn, heeft er toch niemand spijt van dat het zo is gelopen. Want ieder die Marinus kent weet dat hij deze aangelegenheid heeft aangepakt om een hechte band te leggen tussen de beide Gilden. Dit kwam wel heel sterk tot uiting in Lierop. Want daar stond de Hoofdman van het jubilerende O.L. Vrouwegilde, dus Marinus, op de receptie als Koning in het Lieselse uniform.

Nieuws uit Kring Maasland

VERGADERING VAN DE KRING MAASLAND.

Op zaterdag 4 november 1967 heeft de ledenvergadering van de Kring MAASLAND plaats gehad in zaal Modern te Vught.

In de opening hield de heer Jan van de Mortel, als voorzitter een minuut stilte voor de overleden gildebrouwers van het jaar 1966-1967. Het waren op de eerste plaats onze Jonker R. van Rijckevorsel, Berlicum, vervolgens L. A. van Oirschot, Gemonde; Piet Vermeer en Jan van Esch, St. Ambrosius. Loon op Zand, L. v. Berkel, St. Michielsgestel, G. v. Keulen, Elshout en W. v. d. Oetelaar, welhaast het oudste lid van heel de kring uit Gemonde. Het verlies van Jhr. Van Rijckevorsel werd het zwaarst gevoeld in Maasland, omdat hij daarin thuishoorde, maar ook de Federatie zal hem in de toekomst node missen.

De Kringdag te Esch is uitstekend geslaagd. De gildebrouwers van de westelijke kant van de kring hebben een gilde-vendelgroet gebracht op het Ned. Shetland Pony-stamboek te Den Bosch, bij het jubileum daarvan. Samen is er één vendelgroet gebracht; tot nu toe de mooiste gezamenlijke groet ondanks de diverse vendeliërs met verschillende slagen.

Het verslag van de secretaris dhr. E. Gerrits van 1965-66 werd met een applaus goedgekeurd. Ook dat van penningmeester Van Luijk. In

de nieuwe kascommissie hebben zitting de heren Van Breugel en Jan v. d. Wiel.

Bij de bestuursverkiezing werden de heren J. Toorians en L. van Hulten herkozen. Aan het bestuur werden drie leden toegevoegd na een stemming i.p.v. L. van Oirschot en twee nieuwe leden, t.w. Dr. G. Luijkx, Dinther (22), Ir. van Lammeren, Drunen (17) en Hr. Chapin, Vught (15).

De kringdag 1968 is in Udenhout op 3 juni; 1969 in Loonopzand en 1970 in St. Michielsgestel.

Het vendelverslag door Hr. Jan Toorians was uitvoerig. Hij spoorde de jonge vendeliërs aan hun best te doen. Zij stomen meestal direct door naar de B-klas. De B-klässers geloven het echter wel. Zij promoveren niet gemakkelijk. De Jeugdklasse gaat goed vooruit. Deelname op de Kringdag was te weinig. Er zijn totaal 238 vendeliërs: a 15, b 30, C 79, V 14.

In het voorjaar volgt weer een registratie vendeliërs tegelijk met tambours.

Van C naar B promoveerde er 1: van B. naar A-klasse 3 vendeliërs.

De Tromcommissie werd door dhr. L. van Hulten naar voren gebracht. Ook hier mochten wel meer tambours hun kunnen laten zien en laten beoordelen op de wedstrijden. 26 tambours deden mee te Esch, t.w. Gildetrom A 5; B 6; Muziektr. A 4 en B 3; Jeugdtr. 8 tambours.

Het verslag van „De Gildetrom” werd door

Hr. Toorians voorgelezen. Het was bijzonder jammer, dat het tweede nummer niet kan uitkomen. Het blad is immers voor het jaar betaald, doch de kosten zijn TE hoog. Eerder in eenvoudiger vorm te verschijnen, dan over te slaan. De Gildebreders willen het niet meer missen. Staande de vergadering is een bedrag van 100 gulden toegezegd aan Hr. Schade voor de kostenbestrijding uit de kringkas. Misschien kan het ledental ook worden opgevoerd; thans is het 169.

Over „De Gildetrom” is nog veel gesproken, dat hierop neer komt, dat het blad — de enige schakel — erg interessant en onmisbaar is geworden.

De schietcommissie bracht bij monde van Hr. Hoogendoorn verslag uit. Koning van de Kring te Esch J. van Spaandonk uit Esch (geweer) en C. v. d. Wiel (handboog) te Haaren. Verheugend was dat St. Ambrosius was overgegaan tot handboog in Loonopzand. Mogelijk zouden er meer gilden toe besluiten i.v.m. de „inbouw” van geweeerbomen.

De standaardrijderscommissie deed verslag door de heer van Laak. Er komen gelukkig meer deelnemers in deze categorie.

De adressenlijst werd gecontroleerd.

De heer v. d. Mortel heeft in deze vergadering het nieuwe „tromreglement van Kring Maasland” geheel doorlopen en ter goedkeuring voorged; dit werd staande de vergadering goed-

gekeurd. Hij hield een pleidooi voor dit onderdeel van de wedstrijden!

Ook sprak hij nog over de stukken voor het Gildearchief; hij spoorde aan de inschrijving van het boek „Het Vendel” te vergroten, om de verschijning ervan te bewerken. Het is het enige werk tot nu toe. De Heer Toorians, de schrijver bracht hij dank voor dit boek; de uitgever voor de opname in zijn fonds.

Er werd nog gesproken over de achterstallige contributies aan de kring. De rest van de vergadering werd overgelaten aan dhr. J. v. d. Bosch, omdat de voorzitter moest vertrekken. Bij de rondvraag kwamen vele praktische vragen, welke alle naar tevredenheid werden beantwoord.

J. T.

GILDENIEUWS UIT MAASLAND.

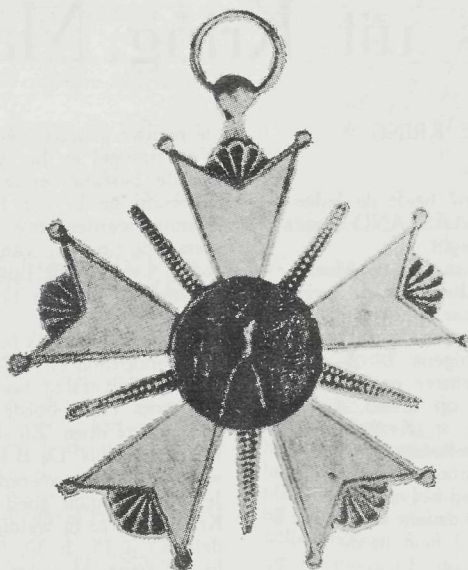
Kringdag St. Willibrordusgilde te Esch. Dit grote kringfeest was een gloriëdag voor Esch en voor de kring Maasland. Dertig gilden strekten broederlijk om de hoogste eer. Pastoor Ketelaars droeg de Gildemiss op en op het gemeentehuis ontving burgemeester P. A. Smits de koningen en hoofdliden van Maasland. Hier werden hartelijke woorden gericht tot de aanwezigen welke het bestaan van de huidige gilden rechtvaardigen. „De gilden kunnen bogen op een eeuwenlange geschiedenis en

IEDERE GILDEBROEDER:....
„DE GILDETRON!”

Bekers
Medailles
Kransen
Takken
Plaquettes
Statuettes
Vaantjes
Wimpels
Insignes

Enorme voorraad

Gilde-
schilden
Konings-
kruizen

in echt zilver
en verzilverd
Eigen fabriek
Mooie gravure
In eigen ateliers

Ferdinand Klaassen

Prijzen voor elke sport — Juwelier

Ons 77e jaar Kerkstraat 35, 's Hertogenbosch, Tel. 04100-34716 Ons 77e jaar

dragen daarvan de oude waarden uit, in de deugd van de broederschap," aldus de hurgemeester. De heer van de Mortel en de heer Gerrits spraken namens het Kringbestuur.

De optocht door dit oude heerlijke plaatsje had een bijzonder cachet en paste zeer mooi in deze brabantse gemoedelijkheid. Op het feestterrein werd de traditionele vendelgroet gebracht. Deze hulde was „een eerlijke hulde aan onze jonker", die hierbij werd herdacht, als oud-federatievoorzitter.

Dit feest was een compliment aan de mannen van St. Willibrord.

De wedstrijden hadden het volgende resultaat: Best gecostumeerd gilde: St. Willibrordus. Heeswijk; best ged. gekost: St. Antonius en Sebastiaan, Udenhout; best ongecost. gilde: St. Blasius, Heusden; mooiste geheel in de optocht: St. Hubertus, Drunen; mooiste koningszilver: St. Joris, Helvoirt; best onderh. koningszilver: St. Antonius en Sebastiaan, Gemonde; mooiste standaard van voor 1940: St. Joris, Udenhout; mooiste standaard na 1940: St. Joris, Haaren; mooiste gildevaan voor 1940: St. Antonius, Vorstenbosch; mooiste gildevaan na 1940: St. Catharina, Herpt; grootste aantal gildebroeders in optocht: Onze Lieve Vrouw schuts, Elshout; gildetrom A: 1. L. Hoefs, Vorstenbosch; 2. Hub. van Ras, Udenhout; gildetrom B: 1. A. de Jong, Berlicum; 2. R. de Jong, Berlicum; muziektr. A: 1. L. van Hulst, Baardwijk; 2. J. van Grunsven, Vorstenbosch; muziektr. B: 1. A. van Lith, Berlicum; 2. J. van Lakven, Nuland; gildetrom jeugd: P. van Lith, Berlicum; vendelen A: 1. W. Adams, Berkel; 2. Van Heertum, Rosmalen; vendelen B: 1. C. Vromans, Berkel; 2. C. van Leest, Gemonde; 3. Merks, Elshout; vendelen C: 1. v. d. Wijgert, Heeswijk; 2. A. J. van Drunen, Udenhout; 3. en 4. G. Beerendonk, Udenhout en J. Scholtze, Oisterwijk; vaandelklasse: Beks, Vught; groepsvendelen klein: 1. St. Hubertus, Berkel; 2. St. Catharina, Rosmalen; groepsvendelen groot: St. Sebastiaan, Oisterwijk; vendelen jeugdklasse: 1. J. Goudschmidt, Oisterwijk; 2. Van Gestel, Udenhout; trombegeleiding vendelen: St. Antonius en Sebastiaan, Udenhout; oudste deelnemer in de optocht: Schellekens, Gemonde (90); oudste gildetrom: St. Joris, Berlicum; verst komende gilde: St. Lambertus, Maren; beste standaardrijder in de optocht: St. Ambrosius, Baardwijk; standaardrijden: 1. St. Hubertus, Berkel; 2. O. L. Vrouwschuts, Elshout; mooiste papegaai: St. Barbara, Vught; koningskruis geweer: J. van Spaandonk, St. Joris, Enschoot; koningskruis handboog: Kees v. d. Wiel, St. Antonius en Sebastiaan, Haaren; kampioen geweer: 1. P. v. d. Ven, Enschoot; 2. H. de Hart, OLV, Elshout; kampioen handboog: J. Scholtze, Oisterwijk; korps handboog: 1. Oisterwijk; 2. Oisterwijk; koningskruis kruisboog: Jo van Hal, Haaren; korps kruisboog: St. Joris, Haaren; korps geweer: 1. St. Crispinus, Besoyen; 2. St. Blasius, Heusden; 3. en 4. St. Antonius en Sebastiaan, Udenhout; 5. St. Hubertus, Berkel; 6. St. Catharina, Herpt en 7. St. Ambrosius, Baardwijk.

DEN BOSCH. Bij het jubilerende Shetlandpony-Stamboek, dat een concours heeft gege-

ven in de Veemarkthallen te Den Bosch op zaterdag 12 augustus, hebben de gilden van de westelijke kant van Kring Maasland een vendelgroet mogen brengen. Het waren de gilden O. L. Vrouwe schuts Elshout, St. Ambrosius Baardwijk en St. Ambrosius Loonopzand, St. Hubertus Drunen, St. Sebastiaan Oisterwijk, St. Ant. en Sebastiaan Udenhout, St. Hubertus Berkel en St. Catharien van Vught, die enige personen konden brengen om van de demonstratie een mooi geheel te maken. Totaal namen er 52 personen deel.

De krant schreef: De schuttersgilden gaven een puntgave en waardige demonstratie (lees vendelgroet) van het vendelzwaaien. De opmars en het vendelen, alsook de afmars en de slotapothecose vormden een ware gildemanifestatie. Voor een geheel ander gezelschap hebben we laten zien wat de Brabantse gilden nu eigenlijk zijn. De heer v. d. Mortel gaf in zijn inleiding ook hierover zijn uitleg. De gildebroeders hebben gezorgd voor een prachtig sluitstuk van het Shetlandpony jubileum.

UDENHOUT, St. Antonius en Sebastiaansgilde. The Round Table van Hastings in Engeland was te gast bij de Ronde Tafel te BREDA. Op uitnodiging van de Heer Van Waesbergen traden voor hen en hun gasten de brabantse gildebroeders op om een korte demonstratie te brengen en om hen te laten zien hoe de gilden hier hun tradities voortdragen. Het optreden en vendelgroet werd gehouden op De Nieuwe Hoef te Goirle. Door gildebroeder Jan Toorians, die de leiding had, werd in het engels en nederlands een explicatie gegeven over het gilde en het vendelzwaaien. Tijdens de vendelgroet werd het vendelgebed gezegd.

Nadat het gilde zich had gepresenteerd en de vendelgroet had gebracht traden ook de jongste vendeliers — van 12 tot 15 jaar — op. Vendelier v. Beerendonk liet het acrobatiek-vendelen zien. Een en ander viel bij de toeschouwers zeer in de smaak. Op de boerderij stroomde bier en brandewijn op zijn brabantse, dus zeer gastvrij.

— Op 21 januari heeft het gilde haar statiedag gehouden. Dit werd aangekondigd op alle hoeken van de straten in Udenhout. De „proclamatie" is daar een traditie geworden.

— In 1968 zal in Udenhout door dit gilde de kringdag Maasland georganiseerd worden (420-jarig bestaan).

— St. Ant. en Sebastiaan huldigde bij monde van Chr. Hoogendoorn de nieuwe priester Frans Verhoeven. Hij sprak over het gebruik de Neomist te begeleiden naar het altaar en naar huis, dat een zeer oud gildegebruik is. De vendeliers brachten de nieuwe priester hun vendelgroet.

— Op 26 juni gaf dit gilde een groot schietconcours, dat zeer druk is bezocht. De verst komende was St. Agatha uit Aijen (Bergen LB). Kampioen van Nederland 1967: St. Mauritus, Udenhout. Koningskruis: K. Straatman, Groesbeek; 1ste kampioen pers. A. Erkeland, Pr. Hendrik, Bergen LB. Korpsprijs: 1ste Jac. Mannie, St. Mauritius, Udenhout; extra aanb. opgelegd: Fr. v. Dongen, Bergen; extra aanb. Vrijehand: 1. Scheffers, Berkel; Personeel opgelegd: 1. Mevr. Mannie, Udenhout; Pers. vrije

hand: 1. K. Mannie, Udenhout.

— St. Ant. en Seb. hebben met hartzeer afscheid genomen van „hun” Udenhoutse paters Capucijnen van De Biezenmortel. Het gilde met zijn vendeliers zwaaiden hun vendels als een waardig afscheid. Een grote steunpilaar is het dorp nu ontvallen, maar we weten zeker, dat de invloed van de paters kenmerkend is geweest voor Udenhout en omgeving.

HEUSDEN. Het gilde St. Blasius heeft zaterdag 3 juni de schutters van de schutterij De Zwaan uit Genderen (Land van Heusden en Altena) ontvangen. Deze schutters in onze noordelijke streek weten het samen gelukkig goed te vinden. Genderen schoot 48 punten tegen St. Blasius 45. De Zwaan kreeg de beker. De beste schutter was H. v. d. Staak, Heusden.

HERPT. De leden van St. Catharina hebben de krachten gemeten met de leden van de reservopolitie van Heusden in een onderlinge schietwedstrijd; met 31 tegen 26 punten waren de gildebroeders de meerdere van de politie! M. van Leuwen, koning van het gilde was nr. 1, 2. K. de Kort en 3. C. v. d. Eijnden.

HAARSTEEG. St. Ambrosius kon het niet laten om ook eens de Zwaan uit Genderen te gast te hebben. Een wisselbeker was hier de inzet. Er is weer vriendschappelijk geschoten.

BERKEL. St. Hubertusgilde heeft ook zijn Neomist naar het altaar en naar het ouderlijk huis mogen begeleiden. Hier was het Kees Bertens, die op 4 juni zijn Eerste H. Mis opdroeg. Na de H. Mis werd door het gilde de Vendelgroet gebracht.

— Op één zondag waren de St. Hubertus-schutters op twee fronten actief en wel te Tongelre-Eindhoven en te Bavel. Te Tongelre werd P. Leermakers koning en Frans Roosen werd 2de kampioen. In Bavel werd Toon Weijtmans kampioen en N. de Visser 2de kampioen.

— Zaterdag 17 juni werd de oude koning M. van Helvoirt onttroond door de nieuwe koning Sjef Roosen. Zij schoten met geweer op de wip; de strijd heeft ongeveer twee uur geduurd.

Dit koningschieten werd ook in de vroege aan de dorpsbewoners medegedeeld door de tambours. Om 9 uur was de Gildemis door pastoor v. d. Ven opgedragen en om 11 uur loste deze pastoor het eerste schot, gevolgd door burgemeester Aarts. Om 4 uur trok men naar het Raadhuis voor de huldiging.

LOONOPZAND. De schutters van St. Hubertus hebben geregeld geschoten het gehele seizoen door. De resultaten voor deze schutters zijn niet meer te noteren, want dan hebben we een hele „Gildetrom” nodig. Gelukkig is dat, want dan gaat het hun goed. Op 18 januari hebben de schutters hun statiedag gevierd met hun dames. De heer van Noije liet alles nog eens de revue passeren.

— St. Ambrosius is zich langzaam aan het

herstellen. Op 9 februari zijn de bestuursfuncties aangepast en is de nieuwe Hoofdman aangenomen, evenals de nieuwe Beschermer. Om alles te vernieuwen is ook daar een nieuwe koning geschoten. Daar heeft koning Jos Dankers plaats moeten maken voor de nieuwe koning Jos Vermeer. Er is geschoten op de houten vogel op de bomen van St. Hubertus. De Hoofdman en de Beschermer, de heren Verhulst en Verheijen uit Zeist waren hierbij aanwezig. Zij waren te voren door het gilde bij de Hoofdman thuis afgehaald. De eerste schoten werden door beide heren gelost, omdat de burgemeester niet aanwezig kon zijn. De koningsvogel viel na het 21ste schot. Na de hartelijke felicitatie mocht de nieuwe koning over het gildevaandel lopen en werd door de vendelier een vendelgroet gebracht. De tweede vogel was voor Ad. Hebing, een horloge van de Hoofdman en de derde was voor C. v. d. Hoven, de wekker van het gilde. Na teruggekeerd te zijn in de gildezaal werd een bespreking gewijd aan de nieuw op te richten handboog. De leden en belangstellenden konden zich hiervoor al opgeven. Het ligt in de bedoeling om de handboogdoel half oktober te openen.

— Op 25 juni heeft pastoor J. Simons zijn 25-jarig priesterfeest gevierd. De Lconse drie gilden t.w. St. Ambrosius, St. Crispijn en St. Hubertus hebben de pastoor van de pastorie naar het altaar gebracht en daar op de trappen een erewacht betrokken. De drie gilden vormden een deputatie van koningen gildevaandel dragers, vendeliers en tambours, terwijl de hoofdlieden en dekenen de priester begeleiden. Onder de Consecratie werd het vaandel gezwaaid.

ELSHOUT. De Onze Lieve Vrouwe Schuts heeft een nieuwe koning. Met het 27ste schot was de gildebroeder Bert Pelders koning. Pastoor, gildeheer Odekerk en burgemeester Stieger losten de eerste schoten.

DRUNEN. Nadat de koning van het gilde St. Hubertus van Drunen door de gildebroeders werd afgehaald trok men naar de schietboom om ook daar het koningschieten te voltrekken. De ochtend werd begonnen met een Gildemis en vendelgroet aan de pastoor. Bij het 48ste schot mocht F. Linnebank zich koning van St. Hubertus noemen.

Er werden ook tambourwedstrijden gehouden. 1. J. Kleian, 2. F. Linnebank, 3. H. v. Bokhoven, 4. A. Verhulst en 5. T. den Teuling.

— O. L. Vr. Schuts en St. Hubertus verleenden hun medewerking aan de opening van het Heemkundig Werkkamp van „Brabants Heem” in augustus, aldaar gehouden.

KAATSHEUVEL. Ook voor St. Jan van Kaatsheuvel geldt het voornaamste het geweer schieten. Dit gilde heeft elke zondag zijn wedstrijden en het is dan ook niet doenlijk resultaten op te noemen. In elk geval heeft St. Jan de vaart erin.

NIEUWKUIJK. Het St. Jorisgilde is in april zijn statiedag goed begonnen. Met vendel en trom trok men naar de kerk. Deze dag

had een feestelijk tintje. Hier was nl. de heer Antoon Mommersteeg 50 jaar lid van het gilde. Hij werd dan ook in de bloemetjes gezet. Naast zijn lidmaatschap was hij nog 30 jaar lang secretaris. Twee nieuwe leden werden aangenomen, nadat er met witte en bruine bonen was geballoteerd.

OISTERWIJK. Met pasen heeft dit gilde haar traditioneel paaseierenschieten gehouden.

— Bij het koningschieten in september heeft St. Sebastiaan een nieuwe koning gekregen. Het is de gildebroeder J. Deen.

— De kleine kring ZANDLEIJ heeft op 10 september de jaarlijkse gildedag gehouden. Met een 10-tal gilden uit deze kleine kring is er aan deelgenomen. Het was een bijzonder hartelijk feest, dat enorm veel toeschouwers heeft gehad. De heer Massuger heeft dan ook alles mee gehad. Burgemeester Funk en pastoor Marks waren enthousiast over het gildewezen in Oisterwijk en heel Brabant. Dat bleek al in de H. Mis onder de preek. Op het gemeentehuis feliciteerde de burgemeester het gilde met dit feest en haalde diverse oude waardevolle feiten aan uit de historie. Namens de kring Maasland sprak nog gildebroeder J. Toorians over de verhouding van de kleine kring tot Kring Maasland en Federatie.

De met zon overgoten optocht en de daarna volgende vendelgroet met de nodige toespraken was een echt Brabantse manifestatie welke bijzonder paste bij de Oisterwijkse „Parel” van Brabants natuurschoon en cultuur.

De wedstrijden waren:

Mooiste geheel in de optocht: St. Hubertus, Berkel; mooiste koningszilvers: St. Willibrordus, Esch; mooiste attributen: St. Antonius en St. Sebastiaan, Haaren; standaardrijden: St. Hubertus, Berkel; corps handboog: St. Sebastiaan, Oisterwijk; corps kruisboog: St. Joris, Haaren; koning geweer: J. van Spaendonck, St. Joris, Enschoot; koning handboog: W. Deen, St. Sebastiaan, Oisterwijk; koning kruisboog: J. van Hal, St. Joris, Haaren; groepsvelde: ereprijs: St. Sebastiaan, Oisterwijk; 1ste prijs St. Barbara, Oisterwijk; 2e prijs St. Hubertus, Berkel; vendelen Vaandelklasse: M. J. Konings, Esch; vendelen klasse A: W. Adams, St. Hubertus, Berkel Enschoot; vendelen B: C. Vromans, idem; vendelen C: J. Scholtze, St. Sebastiaan, Oisterwijk; vendelen jeugd: Van Gestel, St.

DE GILDEFROM LEZEN....
en LATEN LEZEN

Antonius en St. Sebastiaan, Udenhout; begeleiding trommelen bij vendelen: St. Barbara, Oisterwijk; muziektrommen B: L. de Brouwer, St. Hubertus, Berkel; gildetrommen A: H. Ras, St. Antonius en St. Sebastiaan, Udenhout; gildetrommen B: W. v. d. Laak, idem; jeugdtrommen: P. de Bakker, St. Sebastiaan, Oisterwijk; kampioen handboog: Jo Scholtze, St. Sebastiaan, Oisterwijk.

HAAREN. Zaterdag 27 mei hebben de drie gilden van Haaren hun statiedag gevierd. Kapelaan Van Erp — later pastoor van Nuland — wenste hen veel goeds voor de toekomst en bracht dank voor de medewerking van de gilden tijdens zijn kapelaansperiode in Haaren. Een vendelgroet werd gebracht aan Pastoor Verrijt en loco-burgemeester Bressers. Elk gilde ging daarna naar zijn eigen gildezaal om de dag daar verder door te brengen. St. Jorisgilde hield een prijsverschieting: 1. Rob. v. d. Wiel; 2. A. Kluitmans, 3. J. van Hal. Bij St. Sebastiaan was het: 1. Ant. v. d. Wiel, 2. Jos. Spoomakers, 3. F. v. d. Wiel. Pastoor Verrijt bezocht in de loop van de dag elk gildehuis en nam er deel aan de schietwedstrijden.

— Tijdens de kermis in Haaren is op 18 juni een schietwedstrijd gehouden. Bij Cath. en Barbaragilde: 1. A. Heuvelmans, 2. Joh. Schuurmans, B. St. Antonius: 1. Leo v. d. Wiel, 2. A. v. d. Wiel en bij St. Joris: 1. Jo van Hal, 2. A. van Strijdhoven.

De drie gilden trokken tevoren met vliegend vendel en slaande trom naar de gildewei.

BESOIJEN. Op de gildebomen bij de „Gildehoeve” werd op 26 en 27 maart geschoten door het gilde St. Crispijn. Wim de Louw jr. kwam als overwinnaar uit de bus, gevolgd door Nol Schalken en Mari van Loon. De Hoofdman W. de Louw sr. sprak de winnaars toe in echte gildebroederlijke taal. „De jongeren moesten meer respect hebben voor de ouderen en het oude. Zij moeten het met trots verdedigen en uitdragen, opdat het gilde met haar gebruiken zal blijven voortleven. De dankbaarheid kan momenteel zo goed geuit worden, niet alleen door uiterlijk gildevertoon, maar door zijn doen en laten in de huidige maatschappij.”

— Tweede pinksterdag weer een mooie schietwedstrijd om „de Louw-de Louw-beker”. De 4 schutters die de tien wisten te behalen wa-

Restauratie van Gildeschatten

Levering van Koningsschilden, Medailles etc.

Erkend Goud- en
Zilverreparatie-inrichting

JOS. HEEREN

Ringbaan Noord 19 - Telef. 22437 - TILBURG

ren G. Bergmans, H. van Dongen, M. v. Loon en W. de Louw jr. De laatste kwam in het bezit van de wisselbeker. Gildebroeder Piet Mulders reikte de prijzen uit.

BAARDWIJK. St. Ambrosius was aanwezig bij het 25-jarig priesterfeest van Pastoor J. Oomens. De vendeliers brachten een warme vendelgroet aan deze kranige bouwpastoor.

— Op 11 juli had St. Ambrosius statiedag. De dag begon met het afhalen van koning Jan van Dalen, Vendelgroet voor hem en zijn koningin mevr. van Hulden Jansen. Zij werd gekroond. Pastoor Vos viel een vendelgroet te beurt. Na veel „kapelletjes” kwam men in de gildezaal waar de oude eerste Hoofdman, Jos van Hulden, allen opwachtte. Hoofdman Henk Pullens sprak hem tijdens de maaltijd toe over „zijn werk in zwakke tijden van het gilde”. Bij het schieten werd Jan van Leijden 1, L. v. Hulden 2 en Jan Spapens 3.

DOMMELGROEP. De kleine kring in Maasland, de Dommelgroep, heeft op 27 augustus haar kringdag gevierd. In de aula van de meisjesschool sprak de heer van Breugel en Hoofdman v. d. Schoot de koningen en hoofdlieden toe. Ook pastoor de Beer en Dr. de Moulin wijdden enkele woorden aan de historie en het voortbestaan van de gilden in deze tijd.

Namens de Kring Maasland richtte Gildebroeder Toorians zich tot Mevr. van Oirschot en bracht dank voor het vele werk dat haar overleden man, Bartje van Oirschot, voor de Dommelgroep en zijn gilden had gedaan. De optocht en wedstrijden zijn weer vriendschappelijk gehouden. Het weer had hier zeker toe bijgedragen.

DE HOGE SCHUTS heeft ook, als kleine kring op 10 september haar kringdag gehouden, die is georganiseerd door het St. Antoniusgilde van Nuland.

NULAND. De nieuwe koning van St. Antonius is Jac. van Druenen geworden.

TETERINGEN, (behorende tot kring Maasland). Het gilde St. Ambrosius aldaar heeft haar 250-jarig bestaan gevierd met grootse schietwedstrijden voor het geweer, waaraan vele schutters van onze kring hebben deelgenomen. Het concours is met medewerking van de Federatie van schuttersgilden uit de provincie georganiseerd. Uit Midden- en Oostbrabant hebben tal van schuttersvereniging aan de wedstrijden deelgenomen.

Jan Toorians,
Kring Maasland.

DE GILDETROM LEZEN....
en LATEN LEZEN

IEDERE GILDEBROEDER:....
„DE GILDETROM!”

Firma Jac. Andriessen Juweliers

HELMOND - STEENWEG 18 - TEL. 04920-6810

OP ONS ATELIER:

Reparatie gebruiksvoorwerpen in zilver en pleet
Vervaardiging nieuwe sierraden. Kerkwerk in edel- en
smeedwerk. Gildeschilden en attributen
Graveerinrichting. Naamplaten in plastic en metaal

Vaandels - Vlaggen
PIJNAPPEL

Torenstraat 3

's Hertogenbosch

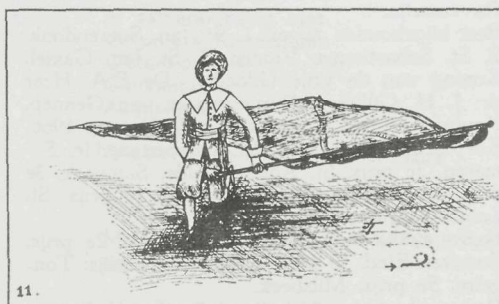
Het Vendel

door

JAN TOORIANS

vendelier van het Brabantse Gilde

(met 145 foto's, tekeningen en tussentekstfiguren)

11.

Knieler met wadding.

in ons vorig nummer hebben wij het boek aangekondigd van de gildebroeder-vendelier JAN TOORIANS, getiteld „HET VENDEL“, dat binnenkort gaat verschijnen.

Wij kunnen U mededelen dat dit uit zal komen, doch dat de inschrijving nog wat moet worden opgevoerd.

Misschien hebt U reeds ingeschreven, of heeft Uw gilde dit reeds gedaan. Wij willen U vragen of elk gilde er één of meerdere wil bestellen; ook willen we het werk aanbevelen aan belangstellenden voor het gilde en gilde-gebruiken.

Mogelijk zijn er gildebroeders die het nog aanschaffen. De uitgever zal U zeer erkentelijk zijn.

Het werk beschrijft het vendelzwaaien zeer uitgebreid en bevat een schat van gegevens hierover, alsook over het gildewezen, vaandels en vlaggen.

Alle belangstellenden worden dan ook uitgenodigd in te schrijven op dit boek, waarin zo veel is verzameld dat voor het gildewezen bewaard moet blijven.

De aanbevelingen van Mgr. W. Bekkers, Jhr. R. van Rijckevorsel, dr. P. C. de Brouwer, Jan v. d. Mortel en drs. J. Hansen zijn overduidelijk.

Het boek bevat 145 foto's en tekeningen, 38 vendelfiguren bij de oefeningen getekend en 45 tussentekst figuren; het zal ruim 320 pagina's bevatten en is verdeeld over elf hoofdstukken. De prijs is f 30,—, gebonden, in stevige band met goudopdruk.

De uitgever is N.V. Koks-Gesto te Alkmaar, v. d. Meijstraat 2.

Bestellingen ook via de erkende boekhandel.

Gildebroeders wij wensen U veel genot met dit fraaie boekwerk over Uw gilden. Bestel nog heden. Helpt mee aan het verschijnen van dit Gildeboek!

Nieuws uit de Kring het Land van Cuyk

Uitslagen vrije Gildedag te Beugen

Prijzen in de optocht.

Mooiste en ordelijkste gilde: Eereprijs geschonken door de E.A. Heer Burgemeester Mr. G. J. Mol St. Willibrordusgilde Geijsteren. 1e prijs: St. Theobaldusgilde Overloon. 2e prijs: St. Nicolaasgilde Haps.

Mooiste patroonheilige: 1e prijs: St. Catharinagilde Woensel.

Mooiste Koningspaar: 1e prijs: St. Jorisgilde Asten.

Best marcherende gilden: 1e prijs: Gilde Salvator Mundi, Oeffelt. 2e prijs: St. Sebastianusgilde, Vianen-Cuyck. 3e prijs: St. Anthoniusgilde, Sambeek. 4e prijs: St. Martinus en St. Anthoniusgilde, Cuyck. 5e prijs: St. Barbaragilde, Ravensteijn.

Tentoonstelling.

Grootste verzameling zilver: 1e prijs: St. Sebastianusgilde Vianen-Cuyck.

Oudste koningsplaat: 1e prijs: St. Jansgilde, Soerendonk.

Mooiste papegaai: 1e prijs: St. Jorisgilde, Nieuw-kuyck.

Mooiste Koningszilver: 1e prijs: St. Sebastianusgilde, Vianen-Cuyck. 2e prijs: St. Antoniusgilde, Well (L). 3e prijs: St. Martinus en St. Anthoniusgilde, Cuyck.

Mooiste en oudste vaandels: 1e prijs: O.L. Vrouwegilde, Eersel. 2e prijs: St. Catharinagilde, Tongelre. 3e prijs: St. Sebastianusgilde, Hoogeloon.

Mooiste Gildetrom: 1e prijs: St. Anthoniusgilde, Beers.

Best bijgehouden Gildeboeken: 1e prijs: St. Martinusgilde, Gennep. 2e prijs: St. Barbara Gilde, Ravensteijn.

Best bijgehouden zilver: 1. St. Jan, Soerendonk. 2. St. Sebastianus, Vianen. 3. St. Jan, Gassel. Koning van de vrije Gildedag: De E.A. Heer dr. J. H. Gillissen, Burgemeester van Gennep, Koning van het St. Martinusgilde Gennep 1966. Korpsschieten: 1e prijs: St. Lambertusgilde, Someren. 2e prijs: St. Antoniusgilde, Sambeek. 3e prijs: St. Martinusgilde, Tongelre. 4e prijs: St. Lambertusgilde, Milsbeek.

Extra aanbidding: 1e prijs: Milsbeek. 2e prijs: Someren-Eind. 3e prijs: Milsbeek. 4e prijs: Tongelre. 5e prijs: Milsbeek.

Personeel vaste paal: 1e prijs: Langenhuizen, Heeswijk. 2e prijs: Stultiens, Someren. 3e prijs: Lammers, Someren. 4e prijs: P. de Schouwer,

Milsbeek. 5e prijs: J. de Bruin, Sambeek. 6e prijs: G. Vink, Heijen. 7e prijs: Taks, Milsbeek. 8e prijs: K. van de Lockant, Vianen.

Personeel vrije hand: 1e prijs: Gommans, Sambeek. 2e prijs: Taks, Milsbeek. 3e prijs: Verreijken, Tongelre. 4e prijs: van Bree, Geldrop. 5e prijs: Lemmen, Someren. 6e prijs: Vink, Heijen. 7e prijs: Arts, Cuyck. 8e prijs: Lemmens, Someren.

Kampioen: P. de Schouwer, Milsbeek.

Groepsvendelen, 5 of meer personen: 1e prijs: St. Sebastianus, Diessen, 105 punten. 2e prijs: H. Kruisgilde, Gerwen, 91 punten.

Vendelen vaandelafdeling: 1e prijs: M. van Berk, Gerwen, 118 p.

Vendelen klasse A: 1e prijs: Joh. Plasman, Diessen, 111 pt. 2e prijs: Konings, Waalre.

Vendelen klasse B: 1e prijs: Jos de Brouwer, Diessen, 124 pt. 2e prijs: Jef Ras, Soerendonk, 110 pt.

Vendelen klasse C: 1e prijs: Konings, Waalre, 81 pt. 2e prijs: J. van Rooy, Hoogeloon, 74 pt. 3e prijs: Plasman, Diessen, 62 pt. 4e prijs: Dilissen, Oeffelt, 59 pt.

Standaardrijden in de optocht: Ereprijs geschonken door het gemeentebestuur van Boxmeer, St. Willibrordus, Waalre.

Standaardrijden op het tournooiveld: 1e prijs: St. Nicolaas, Haps. 2e prijs: St. Willibrordus, Waalre.

Groepstrommelen: Ereprijs geschonken door de Weled. Heer Jos van de Voordt, beschermheer van het Gilde. Theobaldusgilde, Overloon, 146 pt. 1e prijs: St. Willibrordusgilde, Geijsteren, 130 pt. 2e prijs: St. Sebastianusgilde, Cuyck-Vianen, 162½ pt. 3e prijs: St. Anthoniusgilde, Sambeek, 126 pt. 4e prijs: St. Martinus en St. Anthoniusgilde, Cuyck, 118½ pt. 5e prijs: Salvator Mundi, Oeffelt, 118 pt.

Marsslaan en roffelen, Gildetrom: Ereprijs geschonken door de Hr. Essink, Streekarchivaris te Cuyck. H. Henckens, Overloon 94½ pt. 1e prijs: L. van Vonderen, Oeffelt, 92 pt. 2e prijs: J. van Moordijk, Waalre, 86½ pt. 3e prijs: J. Hendriks, Boxmeer, 83 pt. 4e prijs: P. Fransman, Heijen, 81 pt.

Marsslaan en roffelen, muziektrom: 1e prijs: J. v. d. Eigenvoort, Hoogeloon, 95 pt. 2e prijs: H. Dirks, Ravensteijn. 3e prijs: J. van Gennep, Soerendonk. 4e prijs: van Schayck, Woensel.

Marsslaan en roffelen muziektrom junioren. 1e prijs: P. Loonen, Overloon. 2e prijs: H. Driessen, Cuyck-Vianen. 3e prijs: G. Das, Soerendonk. 4e prijs: Hendriks, Heijen.

Groepsvendelen 4 personen. 1e prijs: St. Dionisius, Heijen. 2e prijs: St. Sebastianus, Hoogeloon.

lezen en laten lezen!

IEDERE GILDEBROEDER

DE GILDETROM!

Hij leest

kruispunt

Maandblad voor het gezin,
uitgegeven door de
Missionarissen
van de H. Familie

in samenwerking met
de paters Karmelieten
Cisterciënzers
Conventuelen
Augustijnen
Passionisten en de
Priesters van het H. Hart v. Jezus

Administratie :

Missiehuis St. Antonius, KAATSHEUVEL
giro: 1064894.

Abonnementsprijs f 5,— per jaar

de Gilde viert!

De Gilde viert zo luidt de aanhef van een heel oud vaderlands lied. Ja, de Gilde viert, al naar dat te pas komt, maar als de feestklanken zijn verstorven en de vendels opgeborgen, herneemt het leven van alledag zijn rechten, het leven met zijn risico's op velerlei gebied.

Zorg er voor, dat U daartegen zo veel mogelijk gedekt bent

en zoek deze dekking bij een instelling, die reeds een mensenleeftijd lang heeft bewezen, dat zij ieders vertrouwen verdient

Déze instelling:

VERZEKERINGEN

N. C. B.

Tilburg, Spoorlaan 50, Tel. 20084 (0 4250)